

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 1
Sausio - January 6, 1995

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

JĖZUS DUODA TIESĄ

-- Popiežiaus laiškas vaikams, baigiantis Šeimos metams --

Atsiliepdama į Šv. Tėvo raginimą sausio 1-ąją dieną melstis už taiką visame pasaulyje, Vilniaus Arkivyskupijos kurija pakvietė visus tikinčiuosius jungti savo maldas už tautas, kuriose šią dieną liejasi kraujas. Vilniaus Arkikatedroje pirmąją naujų metų dieną buvo meldžiamasi už Čečėniją, kuri neteko daugelio savo žmonių. Prisimintos Balkanų tautos, išskankintos nuožmaus karo.

Į Kalėdų šventę Rotušės aikštėje gruodžio 25 d. visus prie pagrindinės miesto eglės pakvietė Vilniaus savivaldybė. Šiemet į senamiesčio aikštę iš Verkių miško atkeliavusi žaliaskarė kaip niekad didelė, maždaug dvidešimties metrų aukščio. Nuotaiką susirinkusiems kėlė "Trimito" pučiamųjų dūdų orkestro muzikantai. Mažuosius vilniečius linksmino pasakų personažai ir Kalėdų senelis.

Poetui Justinui Marcinkevičiui antrąją Šv. Kalėdų dieną sostinės Rotušėje iškilmingai įteikta pirmoji Lietuvos Santarvės premija. Ši kasmetinė apdovanojimą už reikšmingą, tautą vienijančią veiklą įsteigė ir skiria šiemet įkurtas Lietuvos Santarvės fondas. "Santarvė kyla iš meilės ir laisvės, nes tik laisvas ir mylintis žmogus gali peržengti savo egoizmą", sakė poetas.

Lietuvos Seimo Geros valios misija kreipėsi į Lietuvos piliečius ir labdaringas organizacijas, kviesdama padėti Čečėnijos žmonėms: drabužiais, miegmaišiais, šiltomis antklodėmis, palapinėmis, kilnojamosiomis krosnelėmis.

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanija paskelbė apklausos duomenis apie gyventojų požiūrį į politines partijas. I klausimą, už kurią partiją balsuotų, jeigu rytoj įvyktų rinkimai, po 12.6% apklausųjų atsakė palaikysią Lietuvos krikščionių demokratų ir LDDP kandidatus. Iki šiol vykusiose apklausose didžiausią reitingą turėdavo LDDP. Trečioje vietoje yra Lietuvos konservatorių partija, kurios kandidatus palaikytų 7.6% apklausųjų. Tačiau 18.2% atsakė, kad ne balsuotų nei už vieną partiją, o ketvirtadalis apskritai nedalyvautų rinkimuose.

Vilniuje prie Lietuvos žydų bendruomenės pradėjo veikti Žydų kultūros klubas. Pirmajame jo renginyje jo nariai susitiko su Vilniaus mažojo teatro aktorais. Sausio mėnesį klube įvyks vakaras, skirtas poetui Grigorijui Ošerovičiui.

Lietuvos vyriausybė patvirtino 1995 metų pagrindinių kirtimų normą valstybiniuose miškuose. Ji sudaro 2,15 milijono kubinių metrų miško. Didžiausią dalį sudarys spygliuočiai. Nuo 1961 metų iki dabar kasmet būdavo iškertama po 3-3.2 milijono kubinių metrų medienos. Tarpukario Lietuvoje - 6.7 milijono kubinių metrų.

Lietuvos Seimas gruodžio 28 d. priėmė nutarimą siūsti antrąjį Lietuvos būrį į taikos misiją Kroatijoje. Iš 67 balsavusiųjų nutarimui pritarė 61. I dislokavimo vietą Skanjos miestelyje serbų provincijos Krajinoje, kur pakeis 5 mėnesius Danijos bataliono sudėtyje tarnavusių pirmąjį Lietuvos karių būrį. Antrasis Lietuvos būrys išvyks į Kroatiją vasario pradžioje, prieš tai mėnesį pasimokęs Danijoje.

Netrukus švęsime Kalėdas - šventę, kurios laukia visi vaikai, kuri jaučiama kiekvienoje šeimoje. Šiemet Kalėdos bus dar ypatingesnės, nes šie metai yra Šeimos metai. Prieš tų metų pabaigą noriu kreiptis į jus, viso pasaulio vaikai, noriu pasidalinti su jumis šio svarbaus sutapimo džiaugsmu.

Kalėdos yra Kūdikių šventė - Naujagimio šventė. Todėl jos yra ir jūsų šventė. Jūs jos nekantriai laukiate, skaičiuojate dienas ir net valandas iki šventosios Betliejaus nakties.

Man atrodo, kad aš matau jus namuose, parapijoje, jūs įrengiate Betliejaus prakartėlę, atkurdami Išganytojo gimimo aplinką ir nuotaiką. Iš tiesų, tą patį daro Bažnyčia. Kalėdų šventėje prakartėlė yra Bažnyčios gyvenimo centre. Visi dvasioje skuba ten - taip, kaip skubėjo piemenys Jėzaus gimimo naktį. Vėliau iš tolimų Rytų kraštų, sekdami žvaigžde, į vietą, kur guli Pasaulio išganytojas, atkeliavo Išminčiai.

Ir jūs Kalėdų dienomis aplankykite prakartėlę, sustoję žvelkite į ant šieno gulintį Kūdikėlį. Išžiūrėkite į Jo motiną, į šventąjį Juozapą - Išganytojo saugotoją ir globėją. Išžiūrėkite į šventąją Šeimą ir pagalvokite apie savo šeimą, kurioje ir pasaulį atėjote jūs. Pagalvokite apie savo mamą, kuri jus pagimdė ir apie savo tėtį. Jie rūpinasi šeimos išlaikymu ir jūsų auklėjimu, nes tėvų uždavinys yra ne

tik gimdyti vaikus, bet ir auklėti juos.

Brangūs vaikai, rašau jums galvodamas apie tą laiką, kai aš buvau toks pat vaikas kaip jūs. Aš irgi gyvenau tyru Kalėdų džiaugsmu ir, kai nušvirdavo Betliejaus žvaigždė, kartu su savo bendraamžiais skubėjau prie prakartėlės ir tarytum išgyvendavau tai, kas įvyko Palestinoje prieš 2000 metų. Mes, vaikai, tą džiaugsmą visų pirma išreiškėdavome giedodami. Kokios gražios ir jaudinančios kalėdinės giesmės, kurias visos tautos gieda prie prakartėlės! Kokios gilios tų giesmių mintys, kokį džiaugsmą ir kokį švelnumą tos giesmės išsako Dieviškajam Kūdikui, atėjusiam pas mus šventąją Naktį!

Dienos, kurios seka po Jėzaus gimimo, taip pat yra šventė. Aštuntą dieną po Kalėdų prisimename, kad, pagal Senojo Testamento tradiciją, Kūdikui buvo duotas vardas - jis buvo pavadintas Jėzumi. Po keturiasdešimties dienų prisimename, kad jis, kaip visi Izraelio pirmgimiai sūnūs, buvo paaukotas šventyklėje. Ta proga įvyko neeilinis susitikimas - į šventyklą atėjusią Mariją su kūdikiu pasitiko senelis Simeonas. Jis paėmė mažylį Jėzų į rankas ir ištarė šiuos pranašiškus žodžius: "Dabar gali, Valdove, kaip buvai žadėjęs, leisti savo tarnui ramiai iškelti tave iš šventyklės, nes mano akys išvydo Tavo išgelbėjimą, kurį tu prirengi visų tautų akivaizdoje: šviesą pagonims apšvi-

esti ir tavosios Izraelio tautos garbę" (Lk. 2, 29-32). Paskui, kreipdamasis į Mariją, pridūrė: "Štai, šis skirtas daugelio Izraelyje nupuolimui ir prisikėlimui. Jis bus prieštaravimu žemėkliai, - ir tavo pačios sielos pervers kalavijas, kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys". (Lk. 2, 34-35). Taigi, jau pirmosiomis Jėzaus gyvenimo dienomis paskelbiama apie Jo kančią, kurioje dalyvaus ir Mama - Marija. Didįjį Penktadienį ji tyliai stovės po Sūnaus kryžiumi. Netrukus mažajam Jėzui iškilis pirmasis pavojus. Žiaurusis Erodas palieps nužudyti visus berniukus iki dviejų metų amžiaus ir todėl Jėzus su tėvais bus priverstas bėgti į Egiptą.

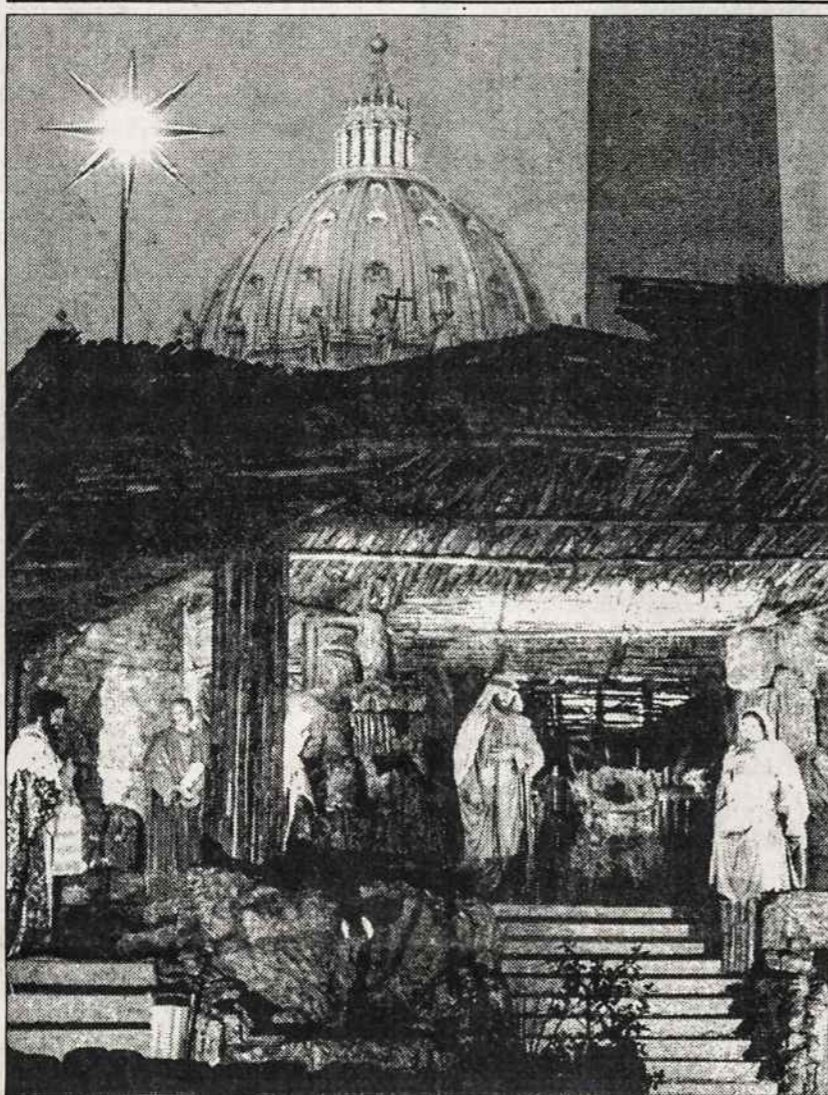
Jums šie, su Jėzaus gimimu susiję įvykiai, yra gerai žinomi. Apie juos jums pasakojo tėveliai, kuniagai, mokytojai ir katechetai. Kasmet Kalėdų šventėse jūs tuos įvykius dvasioje pergyvenate kartu su visa Bažnyčia, tad ši dramatiška Jėzaus vaikystės pusė jums yra gerai pažįstama.

Mieli bičiuliai! Betliejaus kūdikio gyvenime jūs galite atpažinti viso pasaulio vaikų likimą. Tiesa, kad kūdikis teikia džiaugsmą ne tik tėvams, bet ir visai Bažnyčiai bei visuomenei, bet taip pat tiesa, kad daug vaikų pasaulyje kenčia ir jiems grėšia pavojus. Jie kenčia dėl skurdų, miršta nuo ligų ir išsekimo, žūsta karuose, yra tėvų paliekami ir pasmerkami neturėti namų, šeimos šilumos, patiria suaugusių prievartą ir smurtą. Kaip galima likti abejingais tiek vaikų kančių akivaizdoje, ypač kai dėl tų kančių yra kalti suaugę?

Jėzus duoda Tiesą

Kūdikis, kurį Kalėdų šventėje matome gulintį edžiose, metams einant augo. Turėdamas *dvylika metų*, kaip jūs žinote, jis pirmą kartą su Juozapu ir Marija Velykų šventės proga iškeliavo į Jeruzalę. Ten, pasimetęs maldininkų minioje, atsiskyrė nuo tėvų ir kartu su kitais bendraamžiais patraukė į šventyklą klausytis Mokytojų - beveik kaip "katekizmo pamoka". Šventės buvo proga perduoti tikėjimą Jėzaus amžiaus vaikams. Bet atsitiko taip, kad šis neeilinis iš Nazareto atvykęs Paauglys ne tik uždavė išmintingus klausimus, bet ir ėmė labai giliai atsakinėti tiems, kurie jį mokė. Jo klausimai, o ypač jo atsakymai suglumino šventyklus mokytojus. Tai buvo tas pats nustebimas ir sumišimas, kuris vėliau lydėjo viešą Jėzaus mokymą: Jeruzalės šventyklus įvykis tebuvo tik to, kas turėjo įvykti vėliau, pradžia.

(mukelta į 2 psl.)

Prakartėlė Šv. Petro aikštėje Vatikane.

KALĖDOS VATIKANE

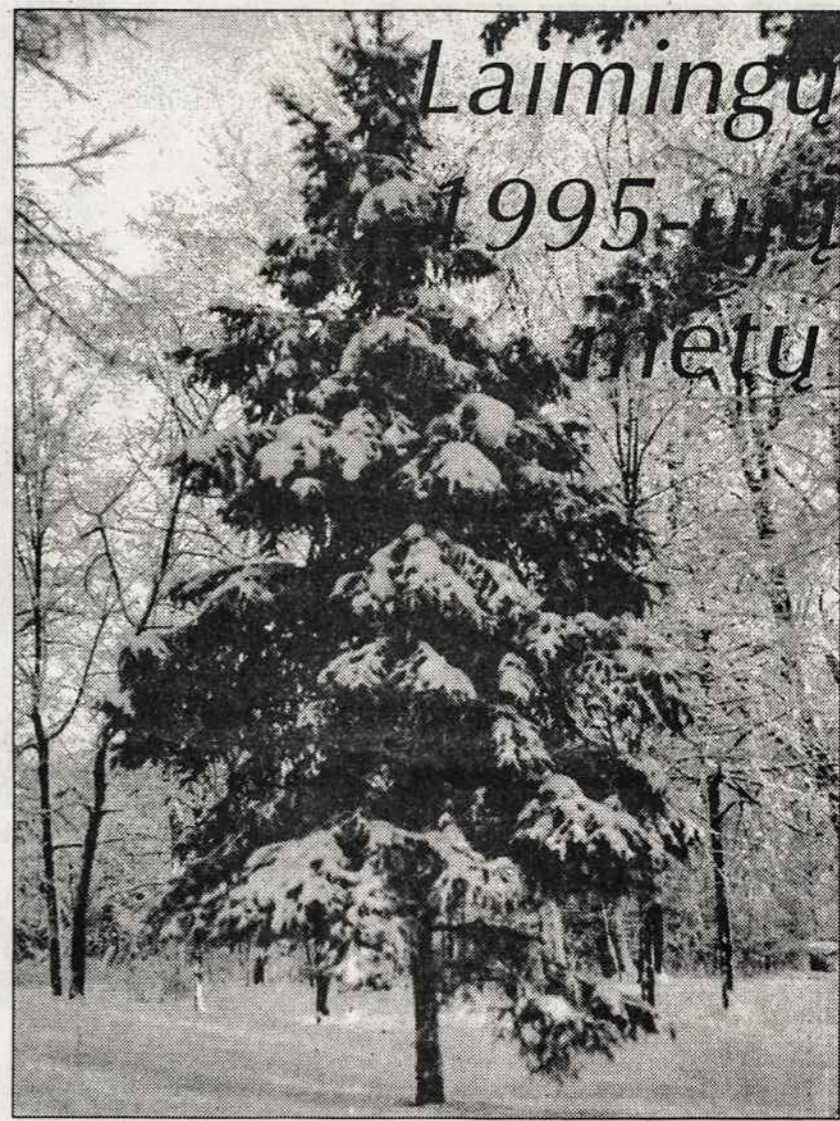
Jau trylikti metai Šv. Petro aikštėje šalia iškilus obelisko įrengiama kalėdinė prakartėlė. Pirmą kartą ji čia buvo įrengta 1982 metais, kada popiežius Jonas Paulius II panorio Vatikane atgavinti šią seną romėnišką tradiciją.

Šv. Petro aikštės prakartėlė yra didelė - jos pagrindą sudaro maždaug 310 kvadratinį metrų plotą užimanti pakyla, ant kurios įrengtos trys patalpos. Centrinėje, pačioje didžiausioje, pastatoma šventosios Šeimos bei jaučio ir asilo figūros. Šoninėse patalpose sustatomos kūdikėlio Jėzaus atėjusių pagarbinti piemenų ir Išminčių

figūros. I prakartėlę veda laiptai, kurių papėdėje yra avių aptvaras ir vandens šaltinis, primenantys kad Betliejaus kūdikis yra žmonijos Išganytojas, pažadėjęs numalšinti mūsų sielų troškuli.

Dalis skulptūrinių figūrų, stovinčių Šv. Petro aikštės prakartėlėje yra sukurtos praėjusiam šimtmečiui - jas 1849 metais Sant Andrea della Valle bažnyčios prakartėlei buvo užsakęs šv. Vincentas Palotti.

Šalia prakartėlės stovi kalėdinė eglė, kurios papėdėje 1993 m. pirmą kartą buvo įrengtas Advento vainikas su keturiomis didžiu-

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

"Jedinstvos" lyderiui pasiūlyta išvykti iš Lietuvos

Lietuvos Migracijos departamentas įteikė "Jedinstvos" lyderiui Valerijui Ivanovui raštą, kuriame pranešama, kad jis per 30 dienų privalo išvykti į Rusiją. Sprendimas motyvuojamas tuo, kad Valerijus Ivanovas pažeidė įstatymą dėl užsieniečių teisinės padėties.

Valerijus Ivanovas 1989-1991 metais vadovavo "Jedinstvos" organizacijai, kuriai daugiausiai priklausė rusakalbiai gyventojai. Šios organizacijos nariai aktyviai dalyvavo 1991 m. sausio įvykiuose, kurių metu SSRS kariuomenė užėmė Vilniaus televiziją ir radiją. Jos lyderiai priklausė vadinamajam nacionalinio gelbėjimo komitetui, kurio tikslas buvo panaikinti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktą ir sugrąžinti sovietinę santvarką.

Už tai Valerijus Ivanovas bei kiti "Jedinstvos" lyderiai buvo nuteisti nuo 1 iki 3 metų kalėjimo. Visi turi Rusijos pilietybę.

Pasiūlymai išvykti iš Lietuvos taip pat įteikti dar penkiems Valerijaus Ivanovo bendrininkams.

ELTA

Karinio tranzito taisyklės dar gali keistis

Nuo sausio 1 d. pradėjo veikti lapkritį įkurta Transportavimo tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos. Tarnybos funkcijos - lydėti karinius ir pavojingus užsienio valstybių geležinkelio sąstatus, tranzitu vykstančius per Lietuvą.

"Priklausomai nuo to, ar keisis karinio tranzito per Lietuvą taisyklės priklausys ir mūsų tarnybos funkcijų pasikeitimai", - teigė Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. Tačiau jis patikino, kad "kiek jam žinoma", jeigu pakeitimų ir bus, jie tikrai nebus esminiai, o greičiau techninio pobūdžio.

Tuo tarpu Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška, kuris gruodžio mėnesio pabaigoje buvo susitikęs su Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotoju Sergej Krywlov sakė, kad šiame susitikime konkrečių nuostatų apie galimus taisyklių pakeitimus priimta nebuvo. Karinio tranzito taisyklių pakeitimo klausimai galbūt bus svarstomi, bet tai bus Lietuvos vidaus reikalas, kurį sprendžiant bus tik atsižvelgta į Rusijos ir kitų užsienio valstybių pasiūlymus ir pastabas, teigė A. Januška.

Jau steigiami nuolatiniai geležinkelio vagonų kontrolės postai Kenoje ir Kybartuose - pagrindinėje Rusijos tranzito trasoje. Čia bus tikrinami visi į Lietuvą atvykstantys geležinkelio sąstatai, kurie prieš tai buvo gavę diplomatinį tarnybų leidimus gauti karinius ir pavojingus krovinius. Šiuos sąstatus Lietuvos teritorijoje lydės ginkluoti Lietuvos kariai.

ELTA

Europos Sąjunga skuba

1994 m. gruodžio 27 d. Reuter naujienų agentūra paskelbė Europos Sąjungos dokumentą dėl bendros užsienio ir saugumo politikos. Pateikiama pilną šio dokumento vertimą.

"Europos Sąjunga išreiškė savo susirūpinimą Lietuvos ir Rusijos vyriausybės dėl vis dar neišspręsto karinio tranzito į Kaliningradą ir iš Kaliningrado klausimo. Europos Sąjunga mano, kad greitas karinio tranzito tarp Lietuvos ir Rusijos susitarimo užbaigimas būtų labai svarbus regioniniam saugumui ir stabilumui. Toks susitarimas neturėtų įtakos Lietuvos priėmimui į Europos Sąjungą, bet pasitarnautų tolesniam Lietuvos - Rusijos santykių stabilizavimui bei visam Baltijos regiono stabilumui. Europos Sąjunga kviečia abi šalis parodyti lankstumą bei išspręsti likusius klausimus geros kaimynystės ir konstruktyvaus dialogo dvasioje. Prieš šio dokumento turinio prisidėda ir sekančios valstybės: Austrija, Suomija ir Švedija".

Suomija padės švarinti Baltijos jūrą

Suomijos valstybinė energijos kompanija Imatran Voima (IVO) pranešė, kad ji išvalys pusę milijono litrų (110,000 galonų) radioktyvaus vandens. Tai bus tik dalis projekto, kurio metu bus stengiamasi išvalyti buvusią Sovietų Sąjungos Paldiski baze, netoli Estijos, Baltijos jūroje. Rusija išpareigojusi išmontuoti savo bazę iki šių metų rugsėjo. Užterštas vanduo atsirado nuo dviejų reaktorių veikimo, prie kurių buvo apmokomas naujas karinis personalas. Vandens išvalymas bus vykdomas filtracijos metodu, išrastu suomių kompanijos IVO.

Reuter

VRLS

Prie Seimo rūmų, Vilniuje, gruodžio pabaigoje įvyko mitingas, palaikantis Čėčėnijos nepriklausomybės siekius. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Trečios kančių Kalėdos Bosnijoje

Advokato S. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti Chicagoje 1994 m. gruodžio 25 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

1994-ųjų metų Kūčių naktį, kaip ir prieš du metus, Bosnijos gyventojai neieško danguje žvaizdžių... Jų spindesį užgožia raketos ir bombos. Žudynės, naujausias Europos genocidas, tęsiasi be pertraukos. Žmonių aukų, ašarų ir kraujo niekas nesuskaičiuos. Oficialiais duomenimis jau žuvo virš 200,000 žmonių - kareivių, vaikų, senelių, moterų. Neoficialiai skaičius gali būti daug didesnis. Pabėgėlių ir benamių skaičius jau viršija milijoną - irgi tik oficialiais duomenimis.

Kai prieš du metus porą kartų rašiau apie Bosnijos žmonių kančias, ne vienas mūsiškis užklausė, kodėl rašau apie musulmonus? Ar nėra pakankamai rūpesčių Lietuvoje?

Taip. Rūpesčių Lietuvoje šandien tikrai netrūksta. Dabar jų yra

daugiau, negu buvo prieš du metus. Bet ar galima matyti tik savo vargus? Ar galima užsidaryti tik savo kieme ir įsikalbėti, kad kaimynų problemos mūsų neliečia?

Manychiau, kad atsakymas yra aiškiai neigiamas. Jeigu mums rūpi Lietuvos ar Amerikos padėtis, mes privalome sekti, kas dedasi visame pasaulyje ir reaguoti į neteisę, nesvarbu, kas bebūtų skriaudžiamas. Tai yra mūsų krikščioniška pareiga. O iš politinio taško, tai yra privaloma.

Nekalbant apie skaudžią Bosnijos žmonių tragediją, po tris metus trukusių serbų - buvusių komunistų vadų ir buvusios Jugoslavijos komunistinės armijos generolų vadovaujamo žudynių - galima aiškiai apibrėžti eilę rimtų, mums pavojų keliančių reiškinį. Štai bent keletas iš jų:

Jugoslavija niekada nebuvo natūralus kraštas. Niekada nebuvo jugoslavų tautos. Tai buvo dirbtinai suformuotas kraštas. Komunistai suklajavo jį dėl strateginių priešasčių. Ilgus metus ši šalis buvo

valdoma geležinės komunisto Tito rankos.

Kai Kroatija ir Bosnija paskelbė nepriklausomybę, sugriuvus Sovietų Sąjungai, Vakarai jų valstybingumą pripažino nenoromis. Demokratinės šalys buvo nepatenkintos, nes Vokietija, nepasitarusi su kitais, pripažino Kroatijos nepriklausomybę.

Serbai, matydami, kad jų maža imperija byra, pradėjo karą prieš Kroatiją. Užėmė trečdalį krašto. Pastebėję, kad Vakarų demokratijos nieko nedarė, pradėjo dar žiauresnį karą prieš Bosniją - Hercegoviną. Serbų kariuomenė yra viena galingiausių Rytų Europoje. Tai yra kariuomenė, kurios modelis ir modus operandi yra sovietinio, sadistinio tipo.

Vakarų demokratijos į tai reagavo silpnai, ne logiškai ir ne principingai. Paskelbė ginklų blokadą visiems kariuojantiems, tai yra serbams, bosniečiams ir kroatams. Bet reikia atsiminti, jog pagrindinės karo įmonės yra Serbijoje. Po komunistų sugriuvimo ser-

bai perėmė visą pagrindinę karinę jėgą iš buvusios Jugoslavijos: aviacija, tankai, artilerija ir panašiai. Serbų kariuomenė yra stipriausia visame Balkanų pusiasalyje. Tad tokios blokados paskirtis buvo neleisti Bosnijos gyventojams išgyti ginklų savo krašto ir žmonių gynbai. Rezultatai buvo numatomi.

Serbai pradėjo lengvai užimti naujai pripažintos Bosnijos - Hercegovinos teritoriją. Jie ne tik užėmė kraštą, bet tuo pačiu pradėjo nuo sovietų - nacių laikų nematyta Europoje genocidą - etninį valymą. Užimtose teritorijose serbai pradėjo žudyti, skersti, naikinti, niekinti musulmonų mažumą. Atidarė koncentracijos ir kankinimo stovyklas. Vakarų demokratai visa tai matė, tačiau nieko konkrečiau nedarė...

Kai tūkstančiai senukų ir vaikų pradėjo mirti iš bado, Vakarų dieji pradėjo siūsti pagalbą. Kad prieš numirštant, žmonės turėtų nors truputį užvalgyti, bent tuose miestuose, kur yra CNN TV ar Vakarų spauda.

Prie šio farso prisidėjo ir didžioji farsų organizacija - Jungtinės Tautos. Atsiuntė taikos karių, kurių tikslas buvo padėti kariaujančioms žmonėms, įveikti maistą ir... stebėti skerdynes, bet, gink Dieve, neprisidėti prie žmonių gelbėjimo.

Serbai, matydami Vakarų neapsisprendimą ir žinodami, jog Jungtinių Tautų taikos kareiviai yra bejėgiai, ne tik toliau tęsė žudynes ir etninį genocidą, bet netgi išsireikalavo prekiu, kurios turėjo būti vežamos badaujančioms musulmonams.

Amerika nieko konkrečiau nedarė. Jos strateginiams tikslams tos žudynės netrukė. Prezidentas G. Bush ir jo šalti patarėjai aiškiai pasakė: mes nieko nedarysime. Serbai tai gerai suprato ir tęsė genocidą toliau, o aukų skaičius su kiekviena diena vis augo.

Kandidatas B Clinton, matydams tas skerdynes ir prezidento G. Bush abejingumą, savo kampanijos metu aiškiai prižadėjo padėti Bosnijos gyventojams. Bet, pasibaigus rinkimams, kaip ir daugelis kitų jo pažadų, taip ir šis, liko tik tuščiu prisiminimu.

jos amžiais, kai krikščijai buvo dažniausiai suaugę žmonės, krikščia užbaigdavo dalyvavimas Eucharistijoje. Tai būdavo didžiulė iškilmė. Vėliau, kai buvo imta krikščyti naujagimius - kaip kad buvote pakrikščyti dauguma jūsų - pati iškilmingiausia šventė nusikėlė į Pirmosios Komunijos dieną. Kiekvienas, katalikiškoje šeimoje užaugęs vaikas žino, kad Pirmoji Komunija yra didelė šeimos šventė. Tą dieną kartu su priimančiu Pirmąją Komuniją, Eucharistijoje dalyvauja tėvai, broliai ir seserys, giminės, krikšto tėvai ir, neretai, mokytojai.

Pirmosios Komunijos diena taip pat yra didelė parapijos šventė. Kaip šandien prisimenu savo Pirmąją Komuniją, kurią priėmiau mūsų kaimo parapinėje bažnyčioje. Įprasta daryti Pirmosios Komunijos nuotraukas. Po daugelio metų, vartant tas nuotraukas, prisimename nepamirštamą šventės nuotaiką, prisimename susitikimo su Jėzumi, iš meilės tapusiu žmonių Išganytoju, džiaugsmą.

Kiek vaikų Bažnyčios istorijoje sėmėsi dvasinių jėgų iš Eucharistijos! Kaip neprisiminti pirmaisiais Bažnyčios istorijos amžiais gyvenusių šventų mergaičių ir berniukų, kuriuos Bažnyčia dabar garbina? Tai Romoje gyvenusi šventoji Agnietė. Sicilijoje nukankinta šventoji Agota, tai šventasis Tarcizijus, vertai vadinamas Eucharistijos kankiniu, nes pasirinko verčiau mirti negu atiduoti Jėzų, kurį nešėsi duonos ir vyno pavidalu.

Ir taip per visus amžius Bažnyčioje netrūksta šventųjų mergaičių ir berniukų. Jėzus Evangelijoje rodo ypatingą pasitikėjimą vaikais. Jo mama Marija istorijos bėgyje taip pat rodė mažutėliams savo motinišką rūpestį. Prisiminkim (nukelta į 5 psl.)

Išsiblaškę JAV vadžios atstovai bandė paspausti Jungtines Tautas ir NATO, kad pagrasintų serbus, nubastų dėl genocido, pradėtų karo nusikaltėlių teismą ir panašiai. Kas iš to išėjo?

Europiečiai, kurių nemokėjimą tvarkytis savo kieme matome iš istorijos, visais būdais atmetė JAV pasiūlymus. Kai B. Clinton diplomatai pamatė, kad čia nėra Haiti atvejis ir kad europiečiai nesileidžia vedami, užmiršo Bosniją ilgam laikui.

Pagaliau, kai Vakarų pozicija visai sumaišė serbai ir jų rėmėjai rusai, serbų pagrindinis žudikas pasikvietė buvusį JAV prezidentą Jimmy Carter "atstatyti taiką", o pastarasis, vis nesuigaudydamas, jog jau seniai prarado rinkimus, nuvyko. Dabartinis JAV presiden-

tas Bill Clinton nežinojo, ką daryti su savo pietiečių kolega, pasaulyje nerandančiu komunistų diktatoriaus, su kuriuo negalėtų "susitarti".

O Boris Jelcin, matydamas, jog galingas Amerikos erelis vis panašėja į šlapia vištą, išsiuntė 40,000 savo geriausių kareivių, šimtus tankų, bombonešių ir sunkiąją artileriją į Čėčėniją, palaikyti "šaltą taiką", kuria tik prieš porą savaičių pagrasino vakariečius... B. Clinton viceprezidentas Al Gore tuo pačiu metu nuvyko į Maskvą. Amerikai Čėčėnija irgi nesvarbi. Tai Rusijos vidaus reikalas. Bosnijoje viskas atrodo gerai... Bent diplomatomams ir biurokratams. O paprastiesiems žmonėms nusimato dar vienos šaltos, pilnos kančių, kraujo Kalėdos...

DARBININKAS nuo šiol pasiekiamas ir elektroniniu paštu (E-mail)!

Jūs, mieli skaitytojai, laiškei bei informacijos lietuvių ir anglų kalbomis labai laukiami šiuo adresu
Compuserve tinkle: 71712,107

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

✠

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

JĖZUS DUODA TIESĄ

(atkelta iš 1 psl.)

Brangios mergaitės ir brangūs berniukai, dvylikametis Jėzus bendraamžės ir bendraamžiai, ar neprimena jums šią istoriją tikybės pamokų, vykstančių mokykloje arba parapijoje - pamokų, į kurias jūs esate kviečiami? Norėčiau jūsų paklausti: kaip jūs elgiatės per tas pamokas? Ar dalyvaujate jose taip karštai, kaip kad dvylikametis Jėzus? Ar stropiai lankote mokyklą ir parapiją? Ar jums padeda jūsų tėvai?

Dvylikametis Jėzus buvo taip ištraukęs į tą Jeruzalės šventyklos katekeze, kad beveik pamiršo savo tėvus. Marija ir Juozapas kartu su kitais maldininkais pasukę link Nazareto, pastebėjo, kad Jėzus nėra su jais. Ilgai jo ieškojo ir tik trečią dieną rado Jėzų šventykloje. "Vaikeli, kam mums taip padarei? Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs!" (Lk 2, 48). Koks keistas ir apmąstymo reikalaujantis Jėzaus atsakymas. "Kam gi mane ieškote? Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo namuose?" (Lk2, 51). Iš tiesų, tą atsakymą galima buvo suprasti tik vėliau, kai suaugęs Jėzus ėmė mokyti, skelbdamas, kad dėl savo dangiškojo Tėvo yra pasiruošęs pakelti bet kokią kančią ir net mirtį ant kryžiaus.

Iš Jeruzalės Jėzus su Marija ir Juozapu grįžo į Nazaretą ir buvo jiems klusnus (plg Lk 2, 51). Apie tą laiką, iki pat viešo Jėzaus mokymo pradžios, Evangelija tesako, kad jis "augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse" (Lk 2, 52).

Brangūs vaikai, matydami edžiose gulintį Kūdiki, išvelkite jame

dvylikametį berniuką tarp mokytojų Jeruzalės šventykloje. Tas Kūdikiš - tai tas patis suaugęs vyras, kuris po trisdešimties metų ims skelbti Dievo žodį, išsirinks dvyliką apaštalų. Daugybė tiesos ištroškusių žmonių seks juo. Savo neeilinį mokymą jis kiekviename žingsnyje patvirtins dieviška galia: gražins regėjimą akliems, gydys ligonius, netgi prikels mirusius. Tarp tų, kuriuos jis prikels iš numirusių, bus ir dvylikametis Jairo duktė, Naino našlės sūnus, kurį jis gražins verčiau motinai.

Tai tiesa: šis dar tik gimęs Kūdikiš tapo didžiu Dieviškosios Tiesos mokytoju, kuris ypač mylės vaikus. Jis pasakys apaštalams: "Leiskite vaikams ateiti pas mane ir netrukdykite" ir pridurs "Nes tiems, kurie yra kaip jie, priklauso Dievo karalystė" (Mk 10, 14). Kitą kartą apaštalams, kurie tarpusavyje ginčijosi, kuris jų yra didesnis, parodys vaiką ir pasakys: "Jei jūs netapsite kaip vaikai, neįeisite į Dangaus karalystę" (Mt 18, 3). Ta proga ištars rūščių išpėjimo žodžius: "kas papiktintų vieną iš šitų mažutėlių, kurie mane tiki, tam būtų geriau, kad asilo sukamų girnų akmuo būtų užkabintas jam ant kaklo ir jis būtų paskandintas jūros gelmėje!" (Mt 18, 6).

Tai gi, koks svarbus yra vaikas Jėzaus akyse! Būtų galima pastebėti, kad Evangelija yra persunkta tiesa apie vaiką. Evangelija galima būtų skaityti kaip "Vaiko Evangelija".

Ką reiškia "Jei netapsite kaip vaikai, neįeisite į Dangaus karalystę"? Argi Jėzus nerodo vaiko kaip pavyzdžio suaugusiems? Vaikas turi kažką, kas yra būtina norinčiam

ieiti į Dangaus karalystę. Dangui yra skirti tie, kurie yra paprasti kaip vaikai, kurie, kaip vaikai, yra kupini pasitikinčio atsidavimo, kupini gerumo ir tyri. Tik tokie gali Dieve atpažinti Tėvą ir, Jėzaus dėka tapti Dievo vaikais.

Argi tai nėra pagrindinė Kalėdų mintis? Jonas Evangelistas rašo: "Ir žodis tapo kūnu ir apsigyveno tarp mūsų"; (Jn 1, 14). Jis taip pat rašo: "Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais" (Jn 1, 12). Dievo vaikais! Jūs, brangios mergaitės ir brangūs berniukai, esate savo tėvų vaikai. Bet Dievas nori, kad mes, malonės dėka, būtume Jo vaikai. Tai yra tikrasis Kalėdinio džiaugsmo šaltinis, apie kurį jums rašau šių šeimoms metų pabaigoje. Džiaukitės, nes Dievas nori mus visus išnūnyti! Tegul ateinančių Šeimos metų Kalėdų džiaugsmas atneša gausius vaisius.

Jėzus atiduoda save

Brangūs bičiuliai, nepamirštamus susitikimus su Jėzumi, be abejonės yra Pirmoji Komunija, viena iš pačių gražiausių gyvenimo dienų. Eucharistija, kurią Kristus įsteigė per Paskutinę Vakariene, savo Kančios išvakarėse, yra Naujosios Sandoros sakramentas, pats didžiausias iš visų sakramentų. Jame Viešpats tampa mūsų maistu duonos ir vyno pavidalu. Vaikai iškilmingai jį priima per Pirmąją Komuniją ir yra kviečiami priimti tuo dažniau, tokiu būdu palaikydami artimą draugystę su Jėzumi.

Jūs žinote, kad Pirmąją Komuniją gali priimti tik tie, kurie yra pakrikščyti. Krikštas - pirmasis sakramentas, būtinas mūsų išganymui. Pirmaisiais Bažnyčios istori-

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Laikas bėga...

Laiką skaičiuojame sekundėmis, minutėmis, valandomis, bet nė nepastebime, kaip prabėga metai. Vargė ir nelaimėje lėčiau praslenka, džiaugsmo ir laimėje prabėga akimirkom, kaip tiems nerūpestingiems vaikams ant smėlo pamario. Ima visą sauja smilčių ir tvirtai suspaudžia. Taip daro ir saugusieji su savo dienomis. Bet dienos išbyra, kaip smėlio grūdėliai pro pirštus. Vieni vėl semia, o kitų pirštai sugrūba: tai paskutinė sauja.

1994-ieji metai daug kam buvo paskutiniai. Pradedamieji taip pat ne vienam užspaus akis. Nuėjusius amžinybėn prisimename su giliu atodūsiu. Reikiame užuojautą artimiesiems, kuriuos toji išskirtis skaudžiai ištikio. Palikusieji nežinome savo išsiskyrimo valandos. Ji gali ateiti nelaukiama. Žinome gerai tik tai: kiekviena diena mus artina prie slenkščio, už kurio laikas sustoja. Tokiu būdu kiekviena diena pasidaro nepaprastai reikšminga.

Gyvenime atskirų dienų kartais nebranginame, lyg turėtume neišsėmiamą gausybę. Elgiame taip, kaip su gausiomis dovanomis, išgytomis be triušo. Tokios dovanos iššvaistomos, nesiekiant net geradariui padėkoti.

Dienos mums ateina kaip dovana. Praplėsi iš ryto akis, dar miegūstas, ir turi naują dieną, niekam nė dėkui nepasakęs. Gali nebūti noro dėkoti. Gali tai būti didelio skausmo, nelaimės, rūpesčių kankinanti diena. Nenorėtum jos nė sulaukti, bet ji ateina kaip gvybės dovana, kaip paguoda, kad dar gali būti ir šviesių, laimingų dienų. Tokios dienos dar mažiau vertinamos. Rodos, kažkas privalomai turi mums duoti vieną dieną po kitos. Iš kokios malonės? Kuo užtai atsilyginame?

Netikinčiam toks klausimas gali ir nekilti. Taip jau nuo amžių gamtoje yra: vieni būva, kiti pūva. Kol esi ant žemės, o ne po žeme, džiaukis savo gyvenimu! Tikinčiam turi būti aišku, kad šio gyvenimo džiaugsmas nėra duotas tik dėl džiaugsmo. Yra duotas dar laikas, kad laikinasis džiaugsmas būtų paverstas amžinuoju. Čia ir glūdi neįkainojamas laiko brangumas.

Brangindami laiką, jį pagausiname. Laikas gausėja, kai savo asmeniškose rūpesčiuose randama valandėlė padirbėti kitam, pasiaukoti. Paskėime "laiko neturinčius" žmones ir pastebėsime, kad čia yra kažkokia paslaptis: kas laiko niekam "neturi", tam jis tartum atimamas; kas jo "turi", tam pridedama. Taip ir Evangelijoje sakoma: "Turinčiam bus duodama, o iš neturinčio net ir tai, ką jis tariasi turis, bus atimta" (Luko 8, 18).

Dėkodami Viešpačiui už 1994-uosius metus ir melddami Jo palaimos šiemis metams, norime kartu išreikšti gilią padėką "Darbininko" skaitytojams, rėmėjams, talkininkams ir bendradarbiams. Be jūsų aukos ir paramos, be jūsų paaukoto laiko, be jūsų padaršinių, patarimų ir parodyto dėmesio, praėjusieji metai mums būtų buvę žymiai sunkesni. Nuolatinis ryšys, kad ir nematomas, bet gyvai jaučiamas, mus stiprina ir, tikime, stiprins ateityje.

1995-ųjų metų visiems linkime laimingų, šviesių, kupinų džiaugsmo. Ne žmogaus valioje yra tai paversti realybe, bet gerai žinome, kad priimdami dienas kaip Dievo dovaną, ir jas versdami į gerą, kiek mūsų jėgos neša, galime atnešti daugiau džiaugsmo ir mūsų artimui ir mums patiems.

JAV LB Krašto valdybos pareigų perdavimas

Baigdami JAV LB XIV-osios Tarybos pirmą sesiją, kuri įvyko rugsėjo 18 - 18 dienomis Washingtono, Tarybos nariai dalyvavo naujojos pirmosios rinkimuose. Balsų dauguma nauja pirmininke buvo išrinkta advokatė Regina Narušienė iš Waukegano apylinkės.

Regina yra nesvetima Lietuvių Bendruomenės veikloje, ypač per paskutinius keletą metų - buvusi Waukegan/Lake County LB apylinkės pirmininke; "Darbas Lietuvai" seminarų Washingtono 1990 ir 1991 m. organizatorė; teisės patarėja Lietuvos ministrams pirmininkams Vagnoriui ir Šeževičiui; buvusi JAV LB Krašto valdybos vykdomoji vicepirmininke 1991 - 1994 metais; JAV LB XIII-tosios ir XIV-tosios Tarybos narė ir taip pat reikiama įvairioje kitoje lietuviškoje kultūrinėje veikloje.

Lapkričio 26 d. Chicago "Seklyčios" patalpose įvyko JAV LB Krašto valdybos pareigų perdavimas. Nors visi naujos Krašto valdybos nariai ir įvairias pareigas buvo pakviesti daugiau negu mėnesį anksčiau, bet reikėjo laukti, kol Tarybos nariai korespondenciniu būdu visus patvirtintus. Kai sąrašas buvo patvirtintas, įvyko pareigų perdavimas ir naujos valdybos pirmasis posėdis.

Pareigų perdavimas įvyko tyliai,

kukliai, be jokių ceremonialų ir didelių apeigų. Perdavime dalyvavo buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas iš Philadelphiajos, buvusi JAV LB Krašto valdybos Kultūros tarybos pirmininke Laima Šileikytė Hood ir kiti buvę valdybos nariai. Taip pat dalyvavo naujoji pirmininke Regina Narušienė ir didelė dalis naujos valdybos narių.

Vytautas Maciūnas pasakė, kad labai greit prabėgo tie trys metai, nes reikia daug atlikti per palyginus trumpą laiką. Jis perėjo viską, kas buvo atlikta per paskutinius trejus metus. Daug laiko užėmė naujų ryšių kūrimas su Tėvyne ir daug darbo buvo atlikta ne tik per akivaizdinius posėdžius, bet ir telefoniniais pasikalbėjimais. Jis taip pat sakė, kad reikia toliau nagrinėti bendradarbiavimą su Lietuva, nes čia gali būti svarbus taškas, duodantis vilčių. Baigdamas jis palinkėjo naujai pirmininkei ir jos valdybai sėkmingų metų ir perdavė protokolų knygą, jo kadencijos išleistas biuletenius ir medinį rūpintojėlį, kuris jam buvo perduotas, kai jis perėmė tas pačias pareigas prieš 3 metus. Rūpintojėlis primena galvojimą, susimastytą, ryšius su dar vis kenčiančia Tėvyne ir pasiryžimą toliau tęsti darbą.

Naujoji pirmininke padėjo Vytui Maciūnui už gražiai eitas pareigas ir pasakė, kad pramatomi sunkūs trys metai, bet ji pasitiki savo valdyba ir toliau žada tęsti pradėtą darbą. Santykiai su Lietuva yra labai svarbūs, bet ne visi Lietuvoje nori turėti glaudesnius ryšius su užsienio lietuviais. Tačiau užsienio lietuviai turės padėti Tėvynei išlaikyti laisvą. Kitais metais, t.y. 1995 metais, sueina 50 metų nuo pasitraukimo iš Lietuvos - reikės tą sukaktį iškilmingai paminėti.

Baigdamas Regina pasakė, kad turime įtraukti į Lietuvių Bendruomenę visus - ir vyresnius, ir jaunesnius, ir tuos, kurie dabar atvažiuoja iš Lietuvos, ir tuos, kurie yra atitrūkę.

Regina pristatė dalyvaujančius naujos valdybos narius - Švietimo tarybos pirmininke Regina Kučienę (tas pareigas eina nuo 1988 m.), Socialinių Reikalų tarybos pirmininke Birutė Jasaitienę (tose pareigose nuo 1990 m.), Kultūros tarybos pirmininke Alė Keželiene, Religijū Reikalų tarybos pirmininke seselę Margaritą Bareikaite, vicepirmininką finansų reikalams Liną Norušį, vicepirmininke informacijos reikalams Rita Likanderytę, išdinininką Ramutį Pliurą ir sekretorę bei reikalų vedėją dr. Vilią Kerelytę. Pareigų perdavime negalėjo dalyvauti vykdomasis vicepirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas (iš Clevelando), Visuomeninių Reikalų tarybos pirmininkas

dr. Paulius Žygas (iš Phoenix), vicepirmininkas mokslo reikalams dr. Vitolis Vengris (iš Washingtono), vicepirmininkas organizaciniams reikalams Paulius Alšėnas (iš Clevelando), vicepirmininkas sporto reikalams Algis Rugienius (iš Detroito), JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Viktoras Kaufmanas (iš Washingtono) ir JAV LB įstaigos direktorė Asta Banionytė (iš Washingtono).

Rita Likanderytė

LIETUVOJE

-- Gruodžio 17 diena

Vilniuje, Operos ir baletų teatre, įvyko konferencija "Kelio į nepriklausomybę pradžia. Atsiskyrimo nuo Maskvos penktasis metinės minint". Ją organizavo LDDP taryba. 1989 metų gruodžio 20 dieną šiuose rūmuose prasidėjo Lietuvos komunistų partijos 20-asis suvažiavimas. Jis paskelbė apie Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimą nuo Tarybų Sąjungos komunistų partijos. Konferencijoje skambėjo kalbos apie LKP "drašą" ir "išmintį", lemiamą indėlį kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės, liejosi lietuviškas šampanas ir itališkos operos garsai. Buvęs LKP CK pirmasis sekretorius A. Brazauskas, dabartinis Lietuvos prezidentas, drašiai mosavo bendražygių iš Žemaitijos dosanotų kardu.

-- Naujasis Sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus, prieš mėnesį davęs priesaiką Seime, gruodžio 15 d. sukviėtė žurnalistus į pirmą savo spaudos konferenciją. Be kitų dalykų ministras pareiškė, kad, vykdant reformas, medikų nedarbo neišvengsime ir daug kam teks persikvalifikuoti. Prognozuojama, kad labai reikės socialinių darbuotojų, galinčių dirbti slaugos ligoninėse ir globos namuose. Ypač griežtai ministras nusistatęs prieš reketą sveikatos apsaugos sistemoje. Reketas parbrėžė jis, tikrai nebus toleruojamas. Tokie atvejai, kai įvairiausiais būdais iš ligonių ar jų gimiūnų yra reikalaujama pinigų už medicininę pagalbą, kuri turėtų būti teikiama nemokamai, meta šešėlį ant visų sąžiningai dirbančių medikų. Ministras kalbėjo, kad neetiškas gydytojų elgesys negali būti pateisinamas tragiškai mažais atlyginimais. Yra įkurtas Etikos komitetas, kuris pirmasis turės reaguoti į medikų klaidas ir nusizengimus. Sprendimus dėl medikų nusizengimų priims SAM kolegija, o reikalui esant, tais klausimais užsiims ir prokuratūra.

Moterys - organizacijų vadovės. Regina Narušienė - LB krašto valdybos pirmininke, Evelyn Oželienė - Amerikos Vyčių valdybos pirmininke, Danutė Bindokienė - "Draugo" vyriausioji redaktorė, Marija Rudienė - BALFo centro valdybos pirmininke, Marija Remienė - Lietuvių fondo tarybos pirmininke. Jono Tamulaičio nuotrauka

apneštais langais, per kurių stiklus nieko nesimato. Alyvuotomis grindimis. Padūmavusia atmosfera. Amžinu užsėsi. Fabrikas daug kuo man priminė Detroito Plymouth Plant - automobilių gamyklą, kurioje, daugiausia naktinėje ir rytinėje pamainose, išdirbau pirmuosius devynerius metus Amerikoje, 1949 - 1958-iais. Kilimų audimo mašinas radau pusiau automatizuotas. Prie kiekvienų milžiniškų staklių stovėjo po asmenį, daugiausia moterys. Kilimus audė mašinos, o prižiūrėtojos pataisino siūlus, kurie bandė išklysti iš kelio. Marytė aprūdė viską, nuo siūlų atsargų, jų pristatymo prie mašinų, užbaigtų kilimų inspekcijos, jų sandėliavimo. Nusivedė į savo kabinetą, kambarį pačiame fabrike, ne pasieny, apsupant mašinų gaudesio, kad ir pritildyto aklinų sienų bei durų. Jis buvo šviesus, beveik be dūmų, su rašomuoju stalu, kitu staliu brežiniams vartyti, su telefonu, patogia kėde jai, inžinierei, ir pora kėdžių lankytojams. Bet šviesa tik iš palubės, elektros. Klausiau, kiek laiko Marytė čia praleidžia? "Kaip kada, žiūrint, kiek ir kokių problemų prie mašinų, gamyboje", buvo atsakymas. Bet gi prie mašinų ta pati elektros šviesa, tik dar didesnis triukšmas, blogesnis kvėpuoti oras. Ji čia 14-ti metai, tiesiai iš universiteto. Prieš Lietuvos nepriklausomybę "Kilime" dirbė apie 1,000 darbininkų. Dabar - vos 300. Ir dar mažinama. Nėra paklausos. Žmonės stokoja pinigų kilimams.

Marytė mane nuvedė į grafų Tiškevičių (rodos?) rūmus. Tai "Kilimo" pirmoji būstinė. Kai, nepamenu, penktam, šeštam ar septintam dešimtmety "Kilimas" steigėsi, anksčiau ištaiginguose, stilinguose didikų rūmuose (sic!) buvę sumontuotos dvejios audimų mašinos ir gamyba prasidėjusi. Dabar ten tik kontoros, inžinierių ir vadovų posėdžių patalpos. Didikų rūmai tarp dviejų ežerų: vieno didelio, su krantu prie kelio, kuriuo atėjau, kito - mažesnio. Abu užteršti industrinėm atmatom, alyvom. Ir fabrikas buvusio dvaro ribose, tarp dar užsilikusiu Lietuvos - Lenkijos dvarams būdingų akmeninėm sienom tvartu, klojimu, kumečių gyvenamų pastatų. Visur čia matosi jų liekanos. Aplink fabriką kalneliai, miškingi skardžiai. Pakeli akis į medžių viršūnes - grožis! Nudelbi žemyn - neapsakoma industrinė tarša, rūdijančio metalo laužas, pūvančių parko medžių iškratos.

Marytė M. man padovanojo reprezentacinį katalogą su kilimų aki veriančiom spalvom. Deja, rašydamas jo nebeturiu, perdovanojau kitur. Kadangi po apžiūros buvo likę tik pusvalandis iki darbadienio galo, su vadovybe atsiveikiniusi, Marytė išėjo namo. Jai apie 5 km kelio, kaip tik pro stotį. Iki stoties žygiuodami, pasišnekėjome. Jos vyras dirba prie statybų Vilniuje, į darbą važinėja traukiniais. Ji - bet koki

oru - kasdien į darbą ir atgal - po 10 km pėstute. Po kelis km pėdina kasdien į mokyklą ir jū du berniukai, antros ir trečios klasės moksleiviai (skyriniai Lietuvos nebevedinama). Pagalvojau, sunkus Lietuvoje sąžiningai dirbančios inžinierės gyvenimas, baisios darbo sąlygos. Kad Marytė, tokia trapi pažiūrėti, dar negauna džiuvos, tai gal tik dėka tų kasdieninių 10 km priverstinų pasivaikščiojimų.

Vilniaus miniatiūros

Viešnagė Lietuvoje sukaktuviniams 50-iesiems išėvystės metais, man sukaktuvinių liepos mėnesį, baigėsi 1994 rugpjūčio 4 d., kai vidudienį iš Vilniaus pakilęs, tą patį vakarą nusileidau Panama City, FL, aerouoste. Aprašiau man kaip nors svarbius viešnagės momentus smulkmeniškai (atleiskite, gerbiemieji skaitytojai!), kiekvieną išsėdamas į tris - keturis mašinraščio puslapius. Liko nepamintėta keliolika momentų, kurių tyčia išplėstus epizodus neįpyniau, kad jie ten nepaskestų. Pavadinęs miniatiūromis, kiekvieną kaip galima trumpiau čia atpasakosiu. Ne visur laikysiuosi įvykių sekos.

Pačia pirmąją pasivaikščiojimo dieną vos nepapuoliau po vairuotojo - lunatiko ratais Žygimantų gatvėje, Neris pakrantėje. Sūnui riktelėjus, spėjau atsokti. Vairuotojas nepadarė nieko avarijai išvengti: nepanaudojo signalo nei stabdžių, nesuktelėjo į šoną, nors viskam turėjo laiko bei vietos. Tiesiausiai, pilnu greičiu, jis nulėkė. Jeigu mano mintis tų maniaką būtų pavijusi, jis su savo mašina turėjo paskesti Neryje. Bet ar tik jis taip vairuoja? Turbūt 90% Lietuvos vairuotojų su pėsčiuoju nesiskaito. Iš JAV atvykę Lietuvos didmiečių lankytojai, saugokitės automobilistų, jų sadistinių polinkų...

Žaliojo tilto per Nerį šiaurinėje pusėje, dešiniajame šone (žiūrint į šiaurę) tebestovi raudonarmiečiai su vėliava, ant kurios koto viršūnės puikuojasi sovietinė penkiakampė žvaigždė. Žalioji tiltas jungia senamiestį, Vilniaus gatvę su Kalvarijų gatve. Tai tiltas į šiaurės Rytų Lietuvą, Vilniuje vienas judriausių. Nuo jo kagebištų į Nerį buvo nustumtas kalbininkas Jonas Kazlauskas. Kaip ilgai nepriklausoma Lietuva pusę tautos išskerdusiais okupantais ir jų žvaigždė gerėsis?...

Kai po Vilnių vaikščiojau liepos 8, vos pirmą naktį išmiegojęs, jaunuoliai dalijo geltonus lapelius. Jais kvietė į "Rock Concert" (taip, su (nukelta į 4 psl.)

Lietuvos dienoraštis 1944 - 1994

Alfonsas Nakas

17

Kairėje palikęs didoką ežerą, truputį dešiniau priėjau fabriko vartus. Svečius pasitinkantį sargą paprašiau pasimatymo su gamybos inžiniere Maryte M. Užtruko 15 minučių kol ją surado, tai erdviame vestibuly apžiūrėjau ir ant sienų iškabintus kelis nepaprastai turtingų spalvų bei raštų kilimus. Supratau, kad jie tik dviejų dydžių: vieni apdengti beveik visą kambario plotą, kiti tik centą, paklojant po stalų ar staliu. Kainos - tarp 4 ir 8 šimtų litų, bet nemačiau brangesnio už 1,500 litų, jei išvis tokia kaina buvo (neužsirašęs, neprisiėmė). Pagalvojau: kad tokiomis kainomis Panama City, FL, prisipirkume jų keletą!...

Atsiraudo Marytė M. Laiba, išblyškusi, apyaukštė moteris, apie 35 - 37 metų. Kamajuose gimusi, Vilniaus universiteto absolventė, mano vaikystės draugų duklė. Ja buvau matęs tik nuotraukose. Dabar susipažinau. Ji inteligentiška ir kukli. Labai dažnai vartojo žodį "siaubas"... Su ja patekau į didoką fabriką - kilimų audyklą. Pramonės riebių dulkių

Tarp Lentvario "Kilimo" kilimų stovi gamybos inžinierė Marytė Montrimavičienė.

ĮVYKIS VILNIUJE (1)

Vytautas Volertas

- Tankas šovė! Žmonės, būkite budrūs! Raudonieji žmogžudžiai, smurtas, melas! Sausio diena dar nespėjo prasidėti, dar valdė nakties hegemonija. Buvo tik dvi valandos po vidurnakčio, bet prie Vilniaus TV bokšto jau šaudė. Rusų desantininkai sausio tryliktosios anksčiau rytą, prieš pirmuosius gaidžius, siekė pergalės. Aikštelėse, kryžgatviuose, ant stogų, už medžių kamienu tūnojo žmonės. Žmonių lankas juosė bokštą, išrežęs tiesiai prieš tankus.

- Jei reikia mirti, mirsime, - susirūpinę kalbėjo keturi jaunuoliai, išgirdę pavojų. Bet iš jų mirė tik vienas. Ji tankas įstūmė bokšto sienon.

- Matau moterį ar mergaitę! Ant nugaros guli! Prožektoriai varsto naktį, bet tanko šešėly neįžiūriu veido. Jos kojos yra po tanko vikšrais - šaukė kažkas.

Tankas, metalo kalnas, traiškė jaunutės Loretos kūną. Nuo šūvio sukniubo studentas. Nuo šūvio sukniubo antras. Šautuvų buožės sklaidė galvas. Trylikta sausio atėjo mirtis keturiolikai... Sovietijos tankai, šarvuočiai, desantininkai ir paprasti stalinistai Vilniuje laimėjo karą. Vėl žingsnis "taikon ir laisvėn"... Bus daug laimėjimų Sovietijai, nes devyniasdešimt pirmieji metai po tūkstančio ir devynių šimtų dar tik prasidėjo.

Tankų vikšrai per mergaitės kūną. Šūviai į jaunuolius. Skeveldros pagyvenusiems. Šautuvų buožės moterims. Bus laimėjimų Sovietijai. Tarybiniai kariai, jų pulkininkai ir generolai dažniausiai - lengva kariauti.

- Pasakykite jūsi visi, Dariau, Virginijau, Vidai, Apolinarai, Rolandai, Ignai, Titai, abu Vytautai, Algimantai, Rimantai, abu Alvydai, kas esate, kad čia mirėte?

- Esame mūsų nepažįstamos Loretos draugai.

Ar tai buvo užklupusi gamtos nelaimė, kad išsigandusios moterys glaustėsi prie namų sienų ir verkė? Šalia laiptų klūpojo našlė, išauginusi vaikus, daug mačiusi, prikentėjusi - tada ji klūpojo šalia laiptų, galvą laikė ant žemės tarp ištiestų rankų ir visu kūnu kūkčiojo. Jauni drašioliai šliaužė kalnelin, kur blykčiojo šūvių liepsnelės. Šikšnosparniai grįžo slėptis, nutraukę nakties medžioklę. Aukštai, kažkur ant stogų, griaudėjo rusišk

nurodymai su keiksmiais. Apgrābom tamsoje šmėkščiojo mergaitės.

Toli nuo Vilniaus yra upė Lena. Jos pakrantėse ir visur Šiaurės Sibire nuo takų rinkinėjami žmonių kaulai, kad einantieji nesukluptų. Taip renkame ir svaidome akmenis. Prie Lenos kalnas amžinas iššalas, ten kitaip nebuvo galima. Vakarais skarmalų guoliuose ramybei susiriesdavo tuzinai senelių; rytais akių neatplėšdavo tėvai ir motinos; kasdien klūpdavo, neprisišaukę kvapo, jaunuoliai. Tai kur tuos kaulus dėsi, jei žemė kietesnė už uolą? Amžinas iššalas prie Lenos su vergų stovyklomis, plėšriais paukščiais ir KGB bajorais...

O Vilniuje sausio trylikta šaukė: - Prasideda! Tankas šovė! Po tanku guli moteris, sustokite!

Tai nebuvo kokia nors gamtos nelaimė. Tai buvo nesuprantama naktis.

Nuostabiausių reiškinų pasitaiko kiekviename žemės lopinėly ir kiekvienoje laiko iškarpa: savižudybės, karai, badai, maras - nelaimės su Dievo bausme ir be jos. Bet įvykis Vilniuje atkreipė dėmesį ir Ten, kur nėra vietos ir laiko, kur viskas yra paprasta ir suprantama. Šventasis Kazimieras pirmasis krūptelėjo ir nuskubėjo pas šventą Petrą, kad jį perspėtų:

- Mano giminės buveinėje įvyko baisūs dalykai. Būtų galima net pagalvoti, kad Vilniuje šėtonas išviešpatavo.

- Kunigaikšti! Tau nesiseka viduramžių nuotakų pamiršti, - atsiliepė šventasis Petras, vyriausias įgaliotinis, o gal valdytojas ar direktorius, nes Ten naudojamų pareigū ir titulų nežinome. - Jau žmonės ir dvasiškija suprato ir įprato, kad šėtonas nėra. Yra tik Dievas - Amžinasis Gėris ir Blogis - Žūtis.

- Esu iš anų laikų, todėl ir tais laikais naudoti žodžiai neišdyla, - lyg pasiteisino šventasis Kazimieras. - Nors senieji žodžiai yra skambesni ir vaizdingesni. Tik sugretinkite šėtoną ir Blogį. Pirmasis tuojau prieš akis atsistoja, o apie Blogį žmonės turi ilgai galvoti, kol jo reikšmė išsidėmi, šventasis Petrai.

- Teisybė, kai apie vaizdingumą kalbi. Be to, nesivadinkime šventaisiais. Čia mes visi tokie. Titulai reikalingi tik savimi abejojantiems žemės piliečiams. Be titulų greičiau

rieda kalba. Pamirškime juos. O kodėl Vilnių mini? Kodėl nerūpi Abesinija ar Somalija, kur jau daug metų siaučia badas? Kad savas kailis arčiau kūno?

Petras mėgsta juokauti, kartais net pasišaipyti. Iš viso jis yra kietas ir griežtas. Kai dar Žemėje vaikščiojo, ne kartą ir kumštį nauodojo, kad tvarką palaikytų. O tu laikų žydų miniose tvarka buvo retas žvėrelis. Net romėnai nenorėdavo su jais be svarbios priežasties prasidėti.

- Lietuva yra mano globoje, - atsispyrė Kazimieras. - Ten dešimtys gražių, stilingų bažnyčių jau grįžta tikintiesiems, o rusų kareiviai jų artumoje vykdo žudynes.

- Dėl bažnyčių... Žmonės į viršų tiesė bokštus, bet Dievo nepasiekė. Žinoma, gražu pažiūrėti, gal kokiam valkatėlei net pamaldumą laikinai sužadino. Tačiau kiek vargeliu staciūsiams? Nekalbu apie karalius, grafus, kunigaikščius. Jie tik finansus parūpindavo ir įsakymus duodavo. Bet prisimink tarnus ir vergus. Sveikatos neteko, plytas ir akmenis tampydami. Kiek užsimušė, stogus dengdami? O stogai yra bažnyčių nelemtis, jie sulauko žmogaus žvilgsnį. Jei akys kiltų ne į pastogių freskas, be į dangų... Beribėje Dievą atrastų. Kristus dykumoje meldėsi tarp vorų ir gyvačių, Tau, iš turtingųjų kilusiam, malonau, kad taip kalbu.

- Kas jau pastatyta, pastatyta. Tik štai išbrovėliai, nebijodami Dievo, traiško vyrus ir moteris, - atsiliepė Kazimieras, vengdamas Žvejo akių. Iš viso nuo Petro stengdavosi toličiau laikyti. Nemokytas prastulius tokiose pareigose... Gal net dominus vobiscum prasmės nežino.

- Žmonijai, jaunuoli, yra skirtos dvi dovanos: kaltė ir kančia, - vėl Petras suko kalbą šalin nuo Vilniaus. - Dar nenusikalte jau laikomi nusikaltėliais. Kai kas skelbia, kad lietuvius Dievas baudžia. Kodėl nebaudžia italo? Jis viena ranka sukčiauja, kita žegnoja. Žmonija gavo dvi dovanas, jaunuoli... Kad ir tasai pokylis Vavelio pily, kai nenusikaltes kentėjai. Puotoje dalyvavo ir kunigaikštystė iš Saksonijos... Privargino ji tave žvilgsniais iki devynių prakaitų. Išbėgai, pasislėpėi, bizūnėliu pliekėsi, verkei. Ne nuo fizinio skausmo verkei. Koks ten buvo tavo pliekimasis... Ie rausvi ruožėliai liko. Verkei dėl uždrausto vaisiaus, net galvojai į salę grįžti. Tada, jaunuoli, jei ir būtum pas mus pakliuvęs, niekas apie tave nekalbėtų, kaip apie

daugelį milijonų, čia esančių, nek-alba. Nežinomi tie milijonai, nors Dievo namuose įkurdinti. Tuo atveju tau nereikėtų ir dėl Vilniaus sielotis.

- Kodės man primenate ankstyvą jaunystę?

- Jaunystėje žmonės svajoja, siekia idealų, klumpa dėl jų, keli... Ar aš, jau senis būdamas, išėčiau Kristų sektį? Arba - nusi-gandau tarnaitės ir išsigyniau! O gerai žinome, ką reiškia žydė tarnaitė. Jei žydė tarnauja, turi būti tikra nevyklė.

- Bet dėl Vilniaus įvykių... - Kazimiera nervino Petro delsimas.

- Tai nėra pirmas kartas. Buvo Kražiai, kas jų nežino. Buvo daugiau. Rusas yra sutvertas mielaširdingumui ir sadizmui. Dėl Vilniaus... Elkis, kaip išmanai. Prisimink, kad mes nesame visagaliai. Yra Didysis Planas, nežinomas, dėl kurio iš čia ne kartą vos nekilo ginčai. Visas aistras užgesino tobulas pasitikėjimas. Nežinia, kurioje vietoje tame Plane Vilnius išrašytas. Esame Jo namuose, tačiau sprendimuose nedalyvaujame. Svečiai, štai kas esame! Tiesa, mums leista individualiai ar kolektyviai užtarti, patarti. Gal sudaryk kažką panašaus į komisiją, kaip žmonės elgiasi. Lai ji pasvarsto. Atversiu archyvus, bus prieinami visi dokumentai. Galėsi pasidomėti ir buvusiais žmonėmis, net tais, kurie žūtin emigravo. Tavo žodžiais kalbant, jais šėtonas jodinėja.

Petrui pataikaudamas, Kazimieras mandagiai nusisypsojo ir nuskubėjo kaip nors gelbėti Vilniaus. Iš viso juokauti jis nemėgo. Jaunuoliai yra rimti idealistai, tik vyresnis amžius juos įvairiai supina, kaip artritas susukinėja senelių pirštus. O vėlesnio amžiaus Kazimieras nepasiekė. Jis dėvėjo vienišumo aureolę ir buvo žinomas savo skrupulais. Viskas turėjo vykti pagal įstatymų raides, o tos raidės buvo atsineštos iš viduramžių. Kaip įprato, tvarkydamas Kunigaikštijos finansus, taip ir laikėsi savo tvarkos. Charakteriui įtakos turėjo ir liga. Kuris jaunuolis, sulaukęs dvidešimt kelerių ir sergąs džiova, galėjo būti linksmas? Nors gerbiamas ir žinomas, Kazimieras didelio populiarumo neįsigijo. Buvo rimtas, doras, liko rimtas, doras. Tačiau ponaitis. Basas baudžiauninkas nuo karalajūčių iš įpročio laiko atstuma. Nėra luomu, bet egzistuoja įvairumas, kad nuobodulys sumažėtų.

Komisija?

Ilgai nedelsę, Kazimieras pradė-

jo žvalgytis. Pirmiausia mintin ir akin krito Pranciškus Asyžietis. Dėmesiai buvo pagrindo. Asyžietis ankstyvoji jaunystė truputį panašėjo į Kazimiero jaunystę. Turtingų tėvų italiukas, mėgęs pokylius ir triukšmus. Kazimiero tėvų pilyse taip pat vaišių netrūkdavo, tik karalaitis stegdavosi jų išvengti. Pranciškus turėjo paveldėti didelę tėvo prekybą, Kazimieras - karališkuosius vainikus. Kai linksmybės ikyrėjo ir Pranciškus pakeitė gyvenimo kelią, meldavosi olą tamsoje. O Kazimieras - naktimis prie katedros. Tačiau svarbiausia priežastis, atkreipti Kazimiero dėmesį, buvo Pranciškaus Asyžiečio išsitarimas, kad jis įvykęs klaidą dėl kurios ir dabar kenčia. Ta klaida - jo misijos kryptis.

Kodėl man reikėjo trauktis po Maroką, Egiptą, Palestiną? Krikščionybė tuose kraštuose iki šandien neturi vietos, nors ten daug sveikatos palikau, - skundėsi gal prieš du šimtmečius Azyžietis Kazimierui. - Reikėjo pas Prūsus ar į Lietuvą pasukti. Mažosios Azijos aplinka yra savotiškas vulkanas. Tyli tūkstančius, tyli kelis šimtus metų, tada šauna minčių lava, besistengianti visą pasaulį užlieti. Mažoji Azija Mozė gavo lėntas su įstatymais, vos nevirtęs į degantį krūmą. Araonas nulipdė Aukso veršį. Juozapas su Marija Kristų už rankučių vedžiojo. Mahometas, turtingos žmonos pašonėje sėdėdamas, islamą kūrė. Sakoma, kad netoli Mažosios Azijos labai seniai, gerokai prieš pranašus, kai dar nebuvo ko pranašauti, Adomas Ievutei plaukus glostinėdavo. Vykdyčiau stebuklus, taikiau besipajaujančius kryžininkus... Kas iš to? Reikėjo Prūsuoje įsikurti. Kol tame krašte nelandžiojo vokiečiai, buvo ramu, tylu. O žvėrelių ir paukščių... Prūsuoje net Saulės giesmė gražiau skambėtų. Žalumų šalis, tyras oras, kiekviena gyvybė taurėsnė prigimties... O Mažosios Azijos dykumų žvėrys, paukščiai ir vabalai yra arba plėšrūnai, arba nuodingi.

Kazimieras prisimena, kad tada, kai prieš du šimtmečius jie netyčia susitiko, Asyžietis kalbėjo be susiojimo. Apie Palestiną, apie Prūsus, apie Lietuvą. Kalbėjo, kol pavargo. Šito Kazimieras truputį bijojo. Asyžietis šnekėdavo garsiai, triukšmingai, rankomis skeryčiodamas. Iš pašalies žiūrint galėjai pagalvoti, kad barsai. O tai buvo natūralus italo temperamentas.

(Bus daugiau)

Aplink pasaulį

□ Gatvių šviesos nedega, fabrikai tušti, karšto vandens dažnai nebūna ir televizijos transliacijos sutrumpėjo. Tai šiandieninė Ukraina, pergyvenanti didžiausią energijos krizę nuo pat nepriklausomybės pradžios. Pranešama, kad pramonės gamyba per paskutinius du mėnesius sumažėjo per pusę. Premjero pavaduotojas Anatolij Diuba sako, kad didžiausia problema dabar yra pakelti pramonės gamybą ir tuo pačiu išsaugoti žmones nuo šalčio ir mirties.

□ Gruodžio 29 d. Turkijos avialinijų lėktuvas Boeing 737, išskridęs iš sostinės Ankara ir turėjęs nusileisti mieste Van, sudužo kalnuose. 20 žmonių išsigelbėjo. Surasta 30 kūnų. Lėktuvas turėjo 69 keleivius ir 7 komandos narius.

□ Bandydama suvaldyti augantį nusikalstamumą, Kinijos valdžia gruodžio 29 d. priėmė pirmąjį šalies kalėjimų įstatymą. Įstatymu numatoma, kad nusikaltėliai gautų prideramas bausmes, tačiau įstatymu numatyta ir tai, kad kaliniams būtų garantuotas saugumas ir apeliacijos. 1990 metais Kinijoje buvo priimtas įstatymas, leidžiantis piliečiui paduoti į teismą vyriausybę. Keletas disidentų buvo iškėlė bylas, tačiau nei viena iš jų nepraejo pro juridinį procesą.

□ Scripps Research institutas, esantis San Diego, gruodžio 30 d. žurnale "Cell" paskelbė naują būdą gydyti kraujų vėžį: vėžinės ląstelės tiesiog numarinos badu. Gydymui naudojamas antikūnis LM609. Numatoma, kad šis gydymo būdas bus išbandytas 18 mėnesių laikotarpyje ant ligonių. Manoma, kad naujasis gydymo būdas bus efektyvus ir prieš plaučių, krūties, smegenų bei odos vėžį.

□ Asteroido susidūrimas su Žeme - tai ir išnaikino donozaurus. Gruodžio 28 d. NASA mokslininkai paskelbė, kad šis įvykis buvo mirtinis šiems gyvūnams, nes susidūrimas iškėlė į atmosferą sulfatinių rūgščių debesį, kurie užblokavo Saulės šviesą. Žemėje apie 100 metų temperatūra buvo apie 32 F. Pagal asteroidų teoriją prieš 65 milijardus metų nukrito didžiulis asteroidas Meksikos Yucatan pusiasalyje ir apie 100 milijardų tonų dulkių pakilo į atmosferą.

Lietuvos dienoraštis 1944 - 1994

(atkelta iš 3 psl.)

K, ne su C) V.R.M. rūmuose. Žirmūnuose, liepos 20, 21, 22, 23 dienomis. Įėjimas nemokamas. Apačioje mažom raidelėm paaiškinimas: "Sponsored by: CFM inc. International / Alcohol and Drug Abuse Program". Koncertuojanti grupė vadinasi "SOLID", iš Amsterdamo, Olandijos.

Nežinau, kaip religinei protestantiškai grupei sekėsi minėtomis dienomis Žirmūnuose, kasdien tarp 16: - 18:30 valandų. Bet vidudieniais keletą dienų "SOLID" buvo labai aktyvi Savivaldybės aikštėje prie Gedimino pr. Pilnakraujai roko koncertai istorinėje liepos kaitroj. Grupės vadovas per pauzes sklاندžia anglų kalba šaukė mesti alkoholi, atsisakyti tabako, nenaudoti jokių narkotikų, pamilti Jėzų Kristų ir jam tarnauti, siekti išganymo. Jis sakė esąs pastorius (neišgirdau, kokios religijos), pats buvęs narkomanas, laimingai prie Kristaus sugrįžęs. Jauna mergina labai gerai jo pamokslus vertė. Vėl sekė muzika, vėl pamokslai - po kelis kartus. Prie aikštės - kelių troleibusų sustojimo vieta ir parduotuvių koncentracija. Muzikos ir pamokslų visą laiką klausėsi 2 - 3 šimtai žmonių. Stebėjau publikos rezervuotumu: kai baigdavosi trankus roko numeris, tik keliolika, daugiausiai jaunimas, paplodavo; kai baigdavo kalbėti - nepliaukštelėdavo nė du delnai...

Elgetaujančių, ne taip gausiai, yra visose judriose Vilniaus gatvėse, pradedant Gedimino prospektu, baigiant Aušros Vartais. Jeigu moterys, tai dažniausia su rožiniu rankose. Vyrų, ant grindinio sėdėdami, nesimeldžia. Man į akį įkrito dvi moterys. Vieną sutikau Gedimino pr., maisto parduotuvės "Vilnius" tarpdury. Ji gal 40 metų, tamsiai raudonai dažytom lūpom, prabangiausiai apsirengusi, bateliais aukštais kulniomis. Praeinanti ji mane palietė, kai atsisukau tyliai prašneko: "Ponas, gal galėčiau gauti keletą litų..." Kalbėjo dar kažką, turbūt sakė, kam tu litų norinti, bet nesupratau. Mano litai buvo šimtinėmis. Burbtelėjau "neturiu" ir kažko pirkti stojau į eilę (eilės, kad ir trumpesnės, negu užpėnai, dar egzistuoja). Laukdamas pirkinio, ją stebėjau iš tolo, užtat ir atmenu, kaip atrodė. Ji iš išvaizdos man priminė prostitutę, bet, ka sustabdžiusi, nekoketavo. Pagalvojau, kad ji gal didelę bėdoj? Išėdamas padovanojau 10 litų. Už poros dienų ji mane grybštelėjo už alkūnės šiaurinėje Gedimino pr. pusėje, prie "Svajonės", saldumynų parduotuvės. Atsigrėžiau. Pravebleno "kelių litų" prašymą. Aš: "Ponia,

prieš dvi dienas jums daviau... Gal dar porą dienų palauktumėt?... Atsiprašiusi nususuko, dingo. Abiem atvejais neturėjau foto aparato, o kai ji nešiojaisi, nebesutikau.

Antroji, kurios padariau nuotrauką, deja, neryškiu veidu, apie 50 - 60 metų, Gedimino pr. ejo girtut girtutėlė. Kai visi vienmarškiniai, ji buvo su sunkia skarele ir storu paltu. Nešėsi krepšį, juo plačiai mojavu, kažką marmėdama. Ejo tokiais zigzagais, kad užkliudinėjo praeivius, kelis kartus vos nenukrito nuo šaligatvio. Iškart maniau, kad gal tik šiaip alkoholiškė. Klydau. Už pusvalandžio užėjau į "Vilniaus" parduotuvę. Ji ten stovėjo prie kasos ir tiesė ranką išmaldai kiekvienam už prekes mokančiam klientui. Visi ją tyliai ignoravo. Nė vienas, net ir kasininkė, jos tartum nematė, nieko nedavė, nesibarė...

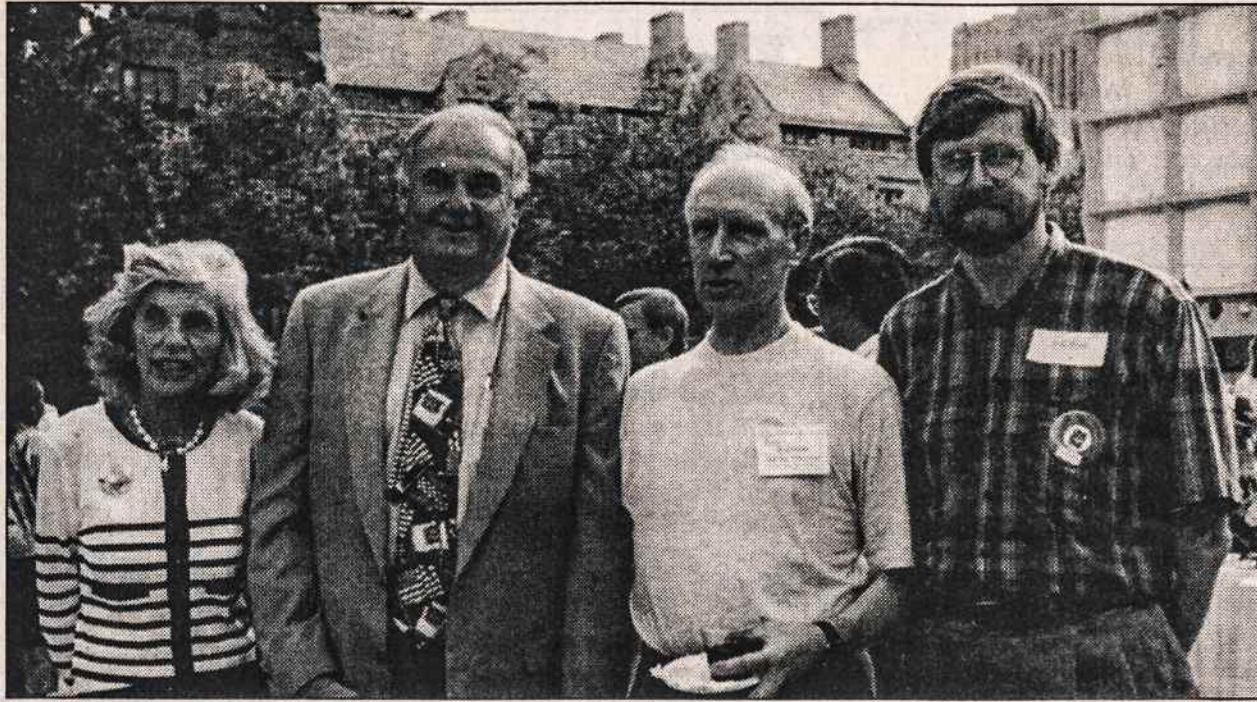
Labai norėjau pasimatyti su Saugumo rūmų tarnautojais, kurių dėka užpėnai sūnaus Viktoro, "Koordinatoriaus", bylą į rankas paėmęs, prieidamas ją sklaidžiaus keletą dienų, o išvažiudamas gavau ir įdomesnių lapų kopijas. Apie tai esu rašęs "Tėv. žiburio"uose", o reportažą

Prie buvusių KGB rūmų sienos paminklinis įrašas: "Šiuose rūmuose pastatytoje 1890 metais apygardos teismui, per visas okupacijas veikė represinės įstaigos - teismas ir prokuratūra, gestapas, KGB. Čia buvo planuojamas gyventojų genocidas, kalinami, tardomi ir žudomi Lietuvos valstybės piliečiai".

(Bus daugiau)

Jie tarėsi apie olimpinis žaidimus atsilikusiems vaikams ir suaugusiems. Iš k.: olimpinis specialių žaidimų sumanytoja ir rengėja, buvusio Amerikos prezidento John F. Kennedy sesuo Eunice Kennedy Shriver, Connecticut valstijos gubernatorius Lowell P. Weicker, Jr., pasitarimam atvykęs iš Vilniaus Lietuvos specialiųjų žaidimų komiteto pirmininkas Algirdas Vitkauskas ir vertėjų komiteto pirmininkas dr. Jonas Zdany.

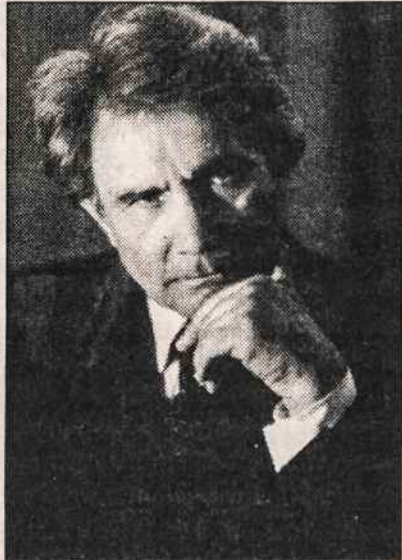
KLASIKINĖS GITAROS ENTUZIASTAS

Jurgiui Rimkevičiui - 80

Gitara yra vienas gražiausių, romantiškų styginių instrumentų, kurie iki fortepijono išradimo buvo itin populiarūs. Nemažai kompozitorių rašė gitarai arba jos giminaitei mandolinai, pavydžiui, Beethovenas, Glinka, Paganinis, Weberis.

Klasikinės gitaros entuziastas Jurgis Rimkevičius neseniai paminėjo savo 80-ųjų gimimo ir 50-ųjų

kūrybinio bei pedagoginio darbo sukaktis. Gitara skambinti jis pradėjo būdamas 10-ties metų. Pirmas žinias gavo iš savo motinos, vėliau šešerius metus mokėsi pas Lietuvos gitaros meno patriarchą Balį Stasiulaitį, St. Peterburgo muzikos mokyklos auklėtinį. Dar jaunas Rimkevičius skambino gitara koncertuose, radijo laidose, teatro spektakliuose, mokė studijose.

Jurgis Rimkevičius

1936 - 37 m. Kauno muzikos sandėlio savininkas ir gaidų leidėjas E. Cirinskis išleido Rimkevičiaus aranžuotas lietuvių liaudies dainas "Pamylėjai vakar", "Tykia, tykia, tykia", "Loja šunes". Tai buvo pirmieji lietuviški kūriniai gitarai.

Mokykla Vilniuje vaikams, gyvenantiems už Lietuvos ribų

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai" įkurta 1990 m. spalio 1 d. Mokykloje mokosi lietuvių kilmės vaikai, gyvenantys už Lietuvos ribų. Tai tremtinių, politinių kalinių bei kitais keliais palikusių Tėvynę lietuvių vaikai.

Mokyklos tikslas - išmokyti atvykusius į Lietuvą lietuvių kalbos, supažindinti su Lietuvos istorija, kultūra, papročiais bei tradicijomis. Mokykla išleido jau tris abiturientų laidas. Beveik visi studijuoja, gyvena arba dirba Lietuvoje. Kai kurių mokinių tėvai irgi sugrįžo į Lietuvą.

Nuo pat pirmųjų dienų mokyklą remia bei globoja Tremtinių grįžimo fondas. Jis daug lėšų skyrė mokinių kelionėms į namus per atostogas. Apmokėtos 43 mokiniai kelionės į Tomską, Novosibirską, Krasnojarską, Sočį, Altajaus kraštą, Sankt Peterburgą, Moldovą.

Tremtinių grįžimo fondo pirmininko Vytauto Cinausko rūpesčiu mokyklą pradėjo šefuoti Maltos ordinas. Šiuo metu maltietė Dagmar Ručys iš Hamburgo kviečia vokiečių šeimas globoti mokyklos mokinius. Jau yra globojami 32 mokiniai. Jiems žadama mokėti po 20 - 30 DEM pašalpą kiekvieną mėnesį. Ponia Dagmar Ručys turi ir kitokių sumanymų, kaip padėti mokyklai.

Tremtinių grįžimo fondas padeda mokyklai bendradarbiauti su prof. Vytauto Landsbergio fondu, nuolat dalyvauja mokyklos renginiuose. Mokiniai dalyvavo tremtinių choro koncerte, Altajaus krašto tremtinių susirinkime koncertavo mokyklos saviveiklininkai.

Vytautas Cinauskas yra dažnas svečias mokykloje. Jis visada dalyvauja rugsėjo I-osios šventėje, mokslo metų užbaigimo koncerte, Vasario 16-osios minėjimuose, Kūčių vakarieneje ir kituose renginiuose.

Už nuolatinį rūpinimąsi mokykla, už didžiulį dėmesį mokiniams mokyklos pedagogai ir mokiniai nuoširdžiai dėkoja Tremtinių grįžimo fondui ir jo pirmininkui Vytautui Cinauskui.

A. Rudys
Mokyklos direktorius

Šarūnas Marčiulionis naujoje komandoje

Š. Marčiulionis, kuris NBA lygoje pradėjo žaisti 1989 m. rudenį ir atstovavo Golden State Warriors komandai, nuo šio sezono pakeitė klubą ir dabar žaidžia Seattle SuperSonics profesionalų vienete. Po metų pertraukos, kai dėl sužeidimo jis negalėjo rodytis krepšinio aikštelėse, jis naujoje komandoje vėl turi pradėti iš naujo.

1994 m. vasarą 30-ąjį gimtadienį atšventęs krepšinininkas pamažu išsijungia į naują vienetą. Jam, kaip naujam žaidėjui komandoje ir atėjusiam po tokio didelio sužeidimo, dar vis neuoda daug žaisti. Tad jo statistiniai duomenys nėra labai geri. Per 16 iki gruodžio 15 d. sužaistų rungtynių jis aikštelėje išbuvo 265 minutes (vidurkis 16.5 min. per rungtynes). Jis iš 112 bandymų pataikė 49 metimus (0.434%), o iš 59 baudų imetė 45 (0.763%). Triaškių metime jis iš 73 pataikė 29 kartus. Iš viso pelnė 133 taškus, taigi jo vidurkis 8.8.

Pagal įmestus taškus jis savo komandoje stovi septintoje vietoje iš 12. Žemiau jo yra garsūs žaidėjai - McMillan, kuris per 461 minutę pelnė 91 tašką (vidurkis 5.1) ir buvęs Chicago "Bulls" centras Cartwright - 32 taškus (vidurkis 2.6).

Krepšinio rungtynių komentatoriai Marčiulionį visada mini geru žodžiu, pažymi jo lietuvišką kilmę. Daug dėmesio rodo ir spauda, kuri jam negaili komplimentų už jo lietuvišką veiklą - jo rodytas pastangas suburti Lietuvos komandą olimpiniais žaidimams, už lietuvių vaikų rėmimą ir kitus gražius darbus.

Visa tai buvo labai plačiai aprašyta pagrindiniame Seattle dienraštyje "Times", kur daugiau negu vienas didelio formato puslapis pašventas Šarūnui. Po jo nuotrauka pažymėta: "Šarūnas Marčiulionis visą save atidavė Lietuvai". Viena iš šio straipsnio antraščių sako: "Jis yra Kalėdų senelis Lietuvos vaikams".

Edvardas Šulaitis

New Haven, CT

Olimpiniai žaidimai atsilikusiems vaikams ir suaugusiems

New Havene, CT, šiais 1995 metais bus rengiami tarptautiniai olimpiniai žaidimai atsilikusiems vaikams ir suaugusiems. Jau praeitais metais jie pradėti organizuoti.

Šių olimpinio žaidimų kūrėja ir organizatorė yra buvusio Amerikos prezidento John F. Kennedy sesuo Eunice Kennedy Shriver. Į rengimo komitetą pakviestas ir dr. Jonas Zdany, kuris profesoriauja Yale universitete, dėsto lyginamąją literatūrą. Jis vadovaus vertėjų komitetui, nes į tuos olimpinis žaidimus atvyksta iš viso pasaulio atsilikę vaikai ir suaugę. Iš Lietuvos atvyksta net 30.

Ši nuotrauka daryta praėjusiais metais. Šiemet dr. Zdaniui paskirta Lietuvos Rašytojų Draugijos 1993 metų premija už geriausią knygą. Jis yra poetas, išleides 3 eilėraščių rinkinius. Premija paskirta už eilėraščių knygą "Aušros daina". Jis eilėraščius rašo lietuviškai ir angliškai.

Cirinskiui patarus, Rimkevičius stojo į Emeriko Gailevičiaus kontrabaso klasę, tuo pačiu pradėdamas ir pedagoginį darbą mokyklose. Čia jis plėtė ir savo gitaros meno akiratį. 1947 m. baigęs specialybę, liko kontrabaso dėstytoju muzikos mokyklose, o gitarą dėstė Vytauto Didžiojo kultūros ir poilsio parko muzikos studijoje Kaune. Stingant reikalingos literatūros, Rimkevičius šiuo klausimu rašė žurnale "Meno saviveikla" (1963 - 64 m.).

1968 m. buvo įsimintini Rimkevičiaus pedagoginiame darbe - jo iniciatyva įkurta gitaros klasė Pirmoje vaikų muzikos mokykloje Kaune, po to sekė Juozo Gruodžio aukštesnioji muzikos mokykla, Klaipėdos ir Vilniaus konservatorijos, kur Rimkevičius ilgametis dėstytojas. Jis ruošė mokinių koncertus ir per metų eilę išaugino gitaros mokytojų prieraugį.

Nesitenkindamas pedagoginio darbu, Rimkevičius rašė ne tik Lietuvos, bet ir užsienio muzikinėje spaudoje, pavyzdžiui, Lenkijos "Poradnik muzyczny" (Muzikos patarėjas), Berlyno "Gitaren Lexikon", Kėlnų "Gitarre und Laute". Maskvoje išleistoje šešiatomėje enciklopedijoje yra įdėti keturi Rimkevičiaus straipsniai.

Už mokslinius darbus Pirmajame Maskvos gitaristų festivalyje Rim-

kevičius apdovanotas diplomu, o Lietuvos gitaristų klubas už klasiškinę šešiasstygės gitaros meno Lietuvoje kūrimą ir plėtojimą jam įteikė garbės nario pažymėjimą Nr. 1. Deja, lietuviškose enciklopedijose veltui ieškosime Jurgio Rimkevičiaus pavardės.

Savo ilgamečio darbo patirtį jis perdavė "Gitaros vadove", kurio rankraštis yra įteiktas Muzikos švietimo centrui, ir vadovas turėtų po kiek laiko išeiti iš spaudos. Šio veikalio nekantriai laukia jaunieji muzikantai ir kiti gitaros mėgėjai.

Sveikinant mielą sukaktuvininką, prisimintina garsiojo gitaristo Andres Segovia prie jo paties portreto išrašyta dedikacija: "Pone Rimkevičiaus, sveikinu Jus entuziastingai atsidavusiam gitarai, vertinu Jūsų meilę jaunimui. Esu įsitikinęs, kad Jūsų dėka atsiras gitaristu, kurių vardai bus žinomi toli už Jūsų šalies ribų".

Viktoras Gulmanas

Vatikane vyko Popiežinės sveikatos apsaugos darbuotojų sielevadovs tarybos surengta tarptautinė konferencija tema "Homo vivens est gloria Dei - Pažinti gyvybę, mylėti ir jai tarnauti". Dalyvavo apie 2000 gydytojų iš 100 valstybių. Lietuvai atstovavo gydytojos Auksė Narvilienė iš Vilniaus ir Elma Marčiulionienė iš Kauno.

JĖZUS DUODA TIESĄ

(atkelta iš 2 psl.)

kite šventąją Bernadetą iš Liurdo, La Salette paauglius ir, mūsų šimtmetėje, Fatimos Liucija, Pranuką ir Jacintą.

Pirma jums kalbėjau apie "Vaikų Evangeliją". Ar ta Evangelija neįgavo ypatingos išraiškos šventosios Kūdikių Jėzaus Teresės gyvenime? Tai tiesa, kad Jėzus ir jo Mama dažnai pasirenka vaikus ir patiki jiems didelius uždavinius Bažnyčioje ir žmonijoje. Aš paminėjau tik labiausiai žinomus, bet kiek yra mažiau žinomų! Atrodo, kad žmonijos Išganytojas su vaikais dalinasi savo rūpesčiais dėl jų tėvų, draugų ir draugių. Jis taip pat laukia vaikų maldų. Vaikų maldos galia yra begalinė! Ji tampa pavyzdžiu suaugusiems. Melsitės su paprastu ir visišku pasitikėjimu ieškia melstis, kaip maldžiai vaikai.

Ir štai aš priėjau svarbiausią šio laiško vietą! Šeimos metų pabaigoje jūs, brangūs mano draugai, maldoms trokštum patikėti jūsų ir visų pasaulio šeimų rūpesčius. Ir ne tik tai. Noriu jums patikėti ir kitas intencijas. Popiežius labai daug tikisi iš jūsų maldų. Turime melstis kartu ir melstis daug, kad žmonija, kurią sudaro milijardai žmonių, vis labiau taptų Dievo šeima ir galėtų taikiai gyventi. Laiško pradžioje minėjau nenusakomas kančias šią akimirka. Daugybė vaikų šiomis dienomis tampa įvairiose pasaulio vietose viešpatuojančios neapykantos aukomis - pakanka prisiminti Balkanus ir įvairias Afrikos šalis. Galvodamas apie tuos įvykius, skausmu pripildančius mūsų širdis, nusprendžiau prašyti jūsų, brangūs vaikai, melstis už taiką. Jūs gerai žinote, kad meilė ir gailėstingumas kuria taiką, o neapykanta ir smurtas ją naikina.

Jūs instinktyviai vengiate neapykantos ir glaudžiatės prie meilės: todėl Popiežius yra tikras, kad jūs neatstumsite jo prašymo ir prisidėsite prie jo maldos už taiką pasaulyje su tuo pačiu įkarščiu, su kokiu meldžiatės už taiką ir ramybę jūsų šeimoje.

Šlovinkite Viešpaties vardą!

Leiskite man, brangios mergaitės ir brangūs berniukai, šio laiško pabaigoje prisiminti mane visada jaudinčius Psalmės žodžius "Laudate pueri Dominum"! Vaikai, garbinkite Viešpatį, garbinkite Viešpaties vardą! Tegul lieka palaimintas Viešpaties vardas - dabar ir per amžius. Nuo saulėtekio iki saulėlydžio tegul bus šlovinamas Viešpaties vardas! (plg. Ps. 112/113, 1-3). Kai apmąstau šiuos žodžius, prieš akis man iškyla viso pasaulio vaikų veidai: nuo Rytų iki Vakarų, nuo Šiaurės iki Pietų. Jums, brangūs visų kalbų, rasų ir tautybių bičiuliai, sakau: šlovinkite Viešpaties vardą!

O kadangi žmogus visų pirma turi šlovinti Dievą savo gyvenimu, nepamirškite, ką dvylikametis Jėzus Jeruzalės šventykloje pasakė savo Motinai ir Juozapui: "Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo namuose?" Žmogus šloviną Dievą, klausydamas savojo pašaukimo balso. Dievas šaukia kiekvieną žmogų ir jo balsas girdamas jau vaiko sieloje: Dievas jį šaukia sukurti šeimą arba tapti kunigu: šaukia Dievui paaukoti savo gyvenimą arba dirbti misijose... Kas žino? Melskitės, brangios mergaitės ir brangūs berniukai, kad atrastumėte savąjį pašaukimą, kad nuoširdžiai juo sektumėte.

- o -

Visų žemynų vaikai Betliejaus naktį su tikėjimu žvelgia į Kūdiki

ir išgyvena didelį Kalėdų džiaugsmą. Beveik visame pasaulyje sklinda Kalėdų melodijos. Visomis kalbomis skamba švelnūs, jaudinantys giesmių žodžiai. Sakytum, šventinė giesmė, kylanti nuo visos žemės, susilieja su virš Betliejaus kūtelės giedančių angelų, Viešpaties šlovės skelbėju, giesme: "Šlovė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė geros valios žmonėms" (Lk 2, 13). Mylimiausias Dievo sūnus ateina pas mus kaip naujagimis; šalia jo visų žemės tautų vaikai jaučia meilės kupiną Dangiškojo Tėvo žvilgsnį ir džiaugiasi, nes Dievas juos myli. Žmogus negali gyventi be meilės. Jis yra pašauktas mylėti Dievą ir mylėti artimą, nes tikrai mylėti žmogus gali tik būdamas tikras, kad Dievas jį myli.

Dievas jus myli, brangūs vaikai! Noriu jums tai pasakyti Šeimos metų pabaigoje ir Kalėdų švenčių, kurios yra ypač jūsų šventės, proga.

Jums linkiu, kad tos šventės būtų džiaugsmingos ir ramios, linkiu jums giliai patirti jūsų tėvų, brolių ir seserų ir kitų šeimos narių meilę. Tegū ši meilė jūsų dėka peržengia jūsų šeimos ribas ir pasiekia visą pasaulį. Tada meilė pasiekia tuos, kuriems jos labiausiai reikia - visų pirma kenčiančius ir apleistus. Koks džiaugsmas gali būti didesnis už tą, kurį tu, Jėzau, Kalėdose neši į žmonių ir visų pirma į vaikų širdis?

Pakelk rankelę, dieviškasis Kūdiki,

Ir palaimink visus tavo mažuosius draugus,

Palaimink viso pasaulio vaikus!

Jonas Paulius II
Vatikane, 1994 gruodžio 13

Vertė Irena Vaišvilaitė

JAV LB Krašto valdyba savo pirmajame posėdy, kuris įvyko 1994 m. gruodžio 3-4 dienomis Chicagoje, patvirtino Tautinių šokių šventės tarybą. Tokia šventė įvyks 1996 m. liepos mėnesį Chicagoje. Tautinių šokių šventės tarybą Tautinių šokių institutas skiria 4 asmenis, o JAV LB Krašto valdyba šešis. Vieningai paskirti šie asmenys: Birutė Jasaitienė, Bronius Juodelis, Rita Keželiene, Regina Kučienė, Linas Norušis ir Rėda Pliūrienė.

Anykščiūose esąs A. Barausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus ketina išleisti enciklopediją apie Anykščių krašto partizanus. Kviečiami įtalka visi, galintys prisidėti prie šio informacinio leidinio.

Bažnyčia yra institucija, kuria 1994 m. lapkričio mėnesį pasitikejo daugiausia Lietuvos gyventojų - 76%. Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimo kompanijos "Baltijos tyrimai" apklausos duomenis 1994 m. lapkričio 28 d. paskelbė dienraštyje "Respublika".

Vilniaus tarybos sprendimu 1994 m. lapkričio 28 d. popiežiaus Jono Pauliaus II vardas suteiktas aikštei nuo šv. Petro ir Povilo bažnyčios iki Vatikano nunciatūros. Iškilme dalyvavo Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, Vatikano nuncijus arkivysk. Justo Mullo Garcia, Vilniaus arkivysk. metropolitas Audrys J. Bačkis, Vilniaus savivaldybės vadovai, kai kurių šalių ambasadoriai.

Modernią operą "Čarlas iš Denbury" Vilniuje, Menininkų rūmuose, parodė Dariaus Lapinsko (iš Chicago, IL) suburta Lietuvos muzikos akademijoje studija "Jaunoji opera - 94". Muzika amerikiečio kompozitoriaus Čarlo Aivso (1874-1954), libretą parašė ir režisavo Darius Lapinskas.

"Dentistry Today" žurnalo, kurį gauna 140,000 Amerikos dentistų, 1994 m. gruodžio mėn. numeryje yra straipsnis apie dr. Romualdo Povilaičio ir dr. Leonido Rago bendradarbiavimą su kolegomis Lietuvoje.

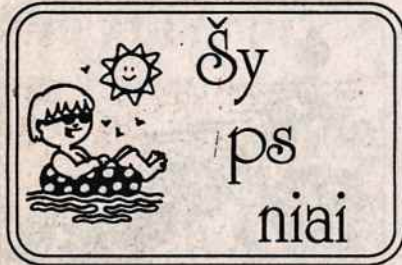
Lietuvos televizijos ir radijo jaunimo choras gastrolavo ne tik JAV, bet ir Kanadoje. Toronte atliko koncertą Lietuvos namuose. Buvo susirinkę daugiau kaip 300 klausytojų. Nors Maironio mokyklos mokiniams buvo išdalinta apie 80 nemokamų bilietų į šį koncertą, salėje pasirodė vos pora mokinių.

Vilniaus "Vartų" galerijos meno kūrinių kolekcija, sėkmingai išstatyta Washingtone, gruodžio 9 d. buvo atidaryta Chicagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus dailės galerijoje. Čia demonstruojama Lietuvos vidurinės kartos keliolikos dailininkų daugiau kaip 50 tapybos darbų.

Chicagoje, Marquette Parko centre (71-oje gatvėje) esanti "Patricijos" dovaninių prekių parduotuvė buvo apiplėšta lapkričio 28 d. naktį. Savininkas Anatolijus Šlutas (jis taip pat yra ir "Amerikos lietuvių radijo programos vedėjas) teigia, kad vagys, išlaužę per kiemo pusės langą, išnešė prekių už \$15,000. Be elektronikos buvo pavogtas ir visas gintaras bei lietuviškos lininės suknelės.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas šių metų vasario 12 d. įvyks Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Minėjimą rengia ALTo Chicago skyrius.

- Palatos ar kameros?

Skubos keliu

Direktorius - sekretorei:
- Tai labai svarbus dokumentas. Padėkite jį greta lako nagams ir lūpų dažų, kad visada būtų po ranka.

Operacijų salėje

Ligonė, gulėdama ant operacinio stalo, sako chirurgui:
- Daktere, jūs galite nusiminti kauke, aš vis vien jus pažįstu.

Islaužimo priežastys

- Kaltinamasis, ar prisipažįstame, jog išilaužėte į parduotuvę ir vogėte drabužius!
- Taip.
- Bet jūs jau ir anksčiau vogėte. Netgi tris kartus. Ir kodėl!
- Matote, aš niekaip nerasdavau tinkamo numero, ir žmona kiekvieną kartą liepdavo tuos drabužius pakeisti.

Apie ligas

Pacientas, atsargos generolas, užima pas gydytoją.
- Ir taip, mielas, kuo skundžiatės?
- Kaip jūs drįstate taip į mane kreiptis?! Aš turiu laipsnį!
- Tokios ligos nežinau, - atsakė gydytojas ir išėjo iš kabineto.

Pompėja be krautuvų

Vyras grįžta iš turistinės kelionės po Italiją.
- Nepyk, mieloji, kad šįsyk aš nieko neparvežiau. Jau du tūkstančiai metų kaip Pompėjoje uždarytos visos parduotuvės!

Geriausias receptas

Gydytojas, išrašydamas receptą, sako apkūniam poniutei:
- Tablečių, kurias jums išrašysiu, gerti nereikia. Jas reikia penkis

kartus per dieną išpilti ant žemės ir surinkti.

Rūkymo žala

- Jūs atrodote blogiau negu praėjusį kartą. Ar klausėte mano reikalavimo surūkyti per dieną tik keturias cigaretes?

- Taip, bet anksčiau aš visai nerūkyčiau...

Atsargiai!

Gripo epidemijos metu pasirodė plakatai: "Bučiuokitės tik tada, kai reikalas yra rimtas ir neatidėliotinas!"

Dėl Lietuvos atstovų Jungtinėse Amerikos valstijose atminimo

Lietuvos Nepriklausomybei nepaprastai daug nuveikė Lietuvos atstovai Jungtinėse Amerikos Valstijose, savo veikla ne tik užmezgdami ir vystydami dvišalius Lietuvos - JAV santykius ir juos plėtodami, bet ypatingai pasiaukojamai atstovaudami Lietuvos valstybei sovietų okupacijos metais.

Pirmajai Lietuvos misijai JAV, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, vadovavo Jonas Vileišis, padėjęs pagrindus abiejų šalių diplomatinių santykių užmezgimui. Voldemaras Čarneckis tapo laikinuoju reikalų patikėtinu 1921 m. rugsėjo 8 d. ir darbavosi iki 1923 m. lapkričio 23 d. Nuo lapkričio 24 d. Lietuvos diplomatinis atstovu iki 1924 m. gegužės 3 d. tapo Kazys Bizauskas nuo gegužės 4 d. iki 1927 m. rugpjūčio 31 d. - jis buvo ir Lietuvos pasiuntinys JAV. Vėliau laikinuoju reikalų patikėtinu (1927.05.17 - 1928.06. ir 1934.05.31 - 1935.06.30) trumpai darbavosi Matas Bagdonas.

Lietuvos pasiuntiniu 1928 m. liepos 1 d. - 1934 m. gegužės 31 d. paskirtas Bronius Balutis, po jo iki

pat mirties 1957 m. gegužės 11 d. pasiuntiniu buvo Povilas Žadeikis. Po jo Lietuvos interesams JAV atstovavo laikinasis reikalų patikėtinis Juozas Kajeckas, o nuo 1976 iki 1987 m. dr. Stasys Bačkis. Nuo 1987 m. Lietuvos laikinuoju reikalų patikėtinu tapo Stasys Lozoraitis, jaunesnysis, kuris 1991 m. paskirtas pirmuoju JAV ambasadoriumi JAV ir buvo juo iki 1993 m. lapkričio pradžios.

Lietuvos atstovai rezidavo Washingtone.

Lietuvos Ambasada Washingtone, puoselėdama Lietuvos diplomatinės tarnybos istorines tradicijas, nutarė įamžinti Lietuvos atstovų atminimą ambasados rūmuose ir nutapyti visų Lietuvos atstovybių vadovų JAV portretus bei Lietuvos atstovavimo eilės tvarka iškabinti juos garbingoje vietoje. Tačiau dailininkui nepaprastai trūksta vizualinės medžiagos. Daugiausia nuotraukų kol kas turima dr. S. Bačkio portretui.

Krepiamės pagalbos į Amerikos lietuvius, prašydami atsųsti į Lietuvos ambasadą Washingtone visų aukščiau paminėtų Lietuvos atstovų fotografijų. Kuo daugiau, tuo geriau. Jos nebūtinai turi būti portretinės, gali būti ir grupinės, kuo įvairesnėmis pozomis, kad dailininkas galėtų susidaryti kuo išsamesnį vaizdą apie asmenį.

Fotografijų atspaudus prašome sųsti adresu: Embassy of Lithuania, 2622 16th Str. N.W., Washington, DC 20009.

Iš anksto dėkojame visiems geradariams. Po paveikslų nutapymo fotografijos bus perduotos Lietuvos centriniam Valstybės archyvu.

Dr. Alfonsas Eidintas
Ambasadorius

NAUJOS KNYGOS

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga - "Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl. Spalvotas viršelis A. Sutkuvienės. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 17 dol. Pasiuntimas - 1.50 dol. "Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "I Laisvę" Fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Pasiuntimas 1.50.

Dėdės Samo žemėje. Pažintis su Amerika (JAV). Autorius Vincas Šalčiūnas. Lietuvoje išleista 336 psl. knyga, yra apie 90 nuotraukų. Idomios medžiagos bei faktų rinkinys apie JAV istoriją, gamtą, ekonomiką, kultūrą ir kt. Knyga skirta Lietuvos žmonėms, bet gali būti naudinga visiems, kurie neturėjo progos Ameriką artimiau pažinti. Kaina 13.50 dol. su pasiuntimu.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Pasiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti: **Darbininko administracijai** 9 val. r. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: **Darbininkas (administr.)** 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

South Boston Savings Bank
ALWAYS THE LEADER

Mail check to: South Boston Savings Bank, 488 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____
AMOUNT ENCLOSED \$ _____
SOCIAL SECURITY NO _____
DATE OF BIRTH _____
SIGNATURE _____

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
268-2500

WYTHAM OFFICE
544 Main St.
337-1050

NEPONSET CIRCLE
740 Gaither Blvd.
825-9090

NEEDHAM OFFICE
355 Chestnut St.
449-0210

CUNY OFFICE
690 Adams St.
Larkin Square
479-9880

WEST ROXBURY
1533 Centre St.
323-9000

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052 OR BY MAIL TO 1201 WEST MAIN STREET, WATERBURY, CT 06708 U.S.A.

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$550 r.t.
One way to Vilnius \$370
One way to Kaunas \$370

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "Darbininko", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo apdraudos planus.

Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į **Susivienijimo Centrą**, 71-73 So. Washington Street, Wilkes - Barre, PA 18701.

Didžiojo New Yorko lietuvių kreipkitės į **Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių**, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Skubos ir patikimas siuntinių persiuntimas į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ. Žemos patarnavimų kainos, greitas, paslaugus servisas, garantuotas siuntinių saugumas, labdaros siuntinių persiuntimas.

NAUJOVĖ: CT, NY, NJ valstijose gyvenantiems siūlomas siuntinių paėmimas iš namų!!!

JUMS patogiu laiku, JUMS patogią dieną, į JUMS patogią vietą MŪSŲ atstovas atvyks paimiti JŪSŲ siuntinių. 24 valandas per dieną, 7 dienas per savaitę, 365 dienas į metus!

SKAMBINKITE MUMS NEMOKAMU telefonu

1 - 800 - 775 - 7363

arba kreipkitės į MŪSŲ atstovą N.Y. valstijoje tel:

1 - 914 - 258 - 5133

JANUARY PICK-UP SCHEDULE

01/5 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
01/7 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
01/10 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
01/12 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
01/13 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
01/17 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
01/19 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
01/21 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
01/24 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
01/26 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
01/27 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ ŠIĄ ŽIEMĄ

Iš New York nuo Boston	\$600.00
Philadelphia, Washington	\$670.00
Cleveland, Chicago	\$700.00
Florida	\$770.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$730.00
	\$850.00

- Mes siūlome keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas -

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonora, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Žvilgsnis į ASF tradicinę "Kalėdų giesmę"

Alfonas Nakas

Montgomery, AL, dvidešimt metų gyvuojas Alabamos Šekspyro festivalis (ASF) naują sezoną pradėjo 1994 lapkričio mėnesį. Šis 1994 - 95 sezonas bus ilgas, tęsis iki 1995 rugsėjo. Tuo tarpu pastatyti du veikalai: Octagon teatre Dennis Covington'o drama "Lizard", lietuviškai "Driežas" ir pasaulinio garso Charles Dickens "A Christmas Carol", didžiojo Festivalio teatro scenoje. Po kelių dešimčių spektaklių abu veikalai iš repertuaro išimti, "A Christmas Carol" paskutinį kartą suvaidinus Kūčių dieną, gruodžio 24. Tapęs ASF tradiciniu, vienoje ar kitoje formoje šis veikalas į sceną grįš jau kito sezono pradžioje, 1995-ųjų lapkričio mėnesį. Pažymėtina, kad bilietai jo 43 spektakliams buvo išparduoti. Laimės dėka, du bilietus gavau gruodžio 10-tos dieniniam spektakliui. Čia ir bus žiūpsnelis jo įspūdžių.

"A Christmas Carol" tik apytiksliai verčiamas į "Kalėdų giesmę". Tai miuziklas, į kurio pastatymą įpinti visi operatiniai komponentai: orkestras, choras, solistai, baleta ir masiniai šokiai, apstas dramatinės fabulos. Režisierius (šį kartą režisieriai graikiška pavarde Penny Metropulos) neribotos galimybės į Ebenezer'io Scrooge sapnus prikrauti ko tik laki fantazija geidžia. Draminį tekstą, nenutoldamas nuo Dickens'o parašė Richard Helles, muzika ir dainų tekstai David'o de Berry, sceninės dekoracijos (Londono miestas, Skrudžio darbovietė bei jo miegamasis) - Charles'o Caldwell, įdomūs, įvairūs londoniečių kostiumai - Alvin'o Perry. Bauginantys šviesų projektuotojos Liz'os Stillwell žibai ir kurtinantys garsų projektuotojo Kristen'o R. Kuipers perkūnai buvo tokie dažni, kad kuco toliau tuo mažiau baugino. Dialekto in-

strukturės Jan Gist pastangos, kad visų aktorių gausūs dialogai skambėtų "angliškai" ar "londoniškai" turbūt buvo sėkmingos, nes tikrai nejutome nei "jankiško", nei, Dieve gink, "alabamiško" akcento.

Labai įspūdingai spektaklis prasidėjo linksma kalėdine giesme, scenos subėgus apie trisdešimčiai aktorių, bet sudarant iliuziją, kad ten jų šimtinė, ar daugiau. Štai ką reikiama sumanus išdėstymas! Šviesoms trumpai užgesus ir vėl nušvitus, kairėje, prie aukšto stalo, sėdėjo Ebenezeris Skrudžas (rašau ilgąja ū, nes o fonetiškai išreiškiant, klaidingai rašoma u, su kairiniu kirčiu ant jos). Akių nepakeldamas, žašies plunksna jis balansavo knygas. Prie kito stalelio sėdėjo šaladamas, nuolat rankas pūsdamas, raštininkas Bob Cratchit, taip pat žašies plunksna sąskaitų lapus margindamas. Be šio vaizdo neapsieina joks "Carol" variantas. Režisierė veiksmą vykusiai sudramatino, įvairiose scenos vietose pridaigstydamas "londoniečių", daugiau moterų, kaltinančių Skrudžą šykštumu ir kitomis antikrikščioniškomis nedorybėmis. Į jų šūkinius, o ir į praeinančius dženitelmų "Merry Christmas", Skrudžas atsakinėjo "humbug"! burp-telejimais. Visi jo prašnekėsiai su raštininku, su broliavikiu, su atsilankiusiais verslininkais ir gatvėje pasimaišančiais vaikais buvo atšaurūs, rodantys šykštumą, antisocialumą. Tarp dramatiškų dialogų vėl ir vėl įsipindavo kalėdinės giesmės, šokiai, linksmi vaikų ir suaugusių klegesiai. Bet Skrudžo niekas neveikė.

Ar tikrai neveikė? Iš kur tas sapnas, ar vienos nakties kelių sapnų pynė? Jo paties vaikystė, jaunystė, pilna meilės ir džiaugsmo, iki tapo liuguistu darbštuoliu - materialistu, geru žmonių skriaudėju. Pagaliau šmėklos parodo jo baisią ateitį,

kapo paminklą ir pragaro liepsnas... Kalėdų rytą pabudęs, Skrudžas visiškai pasikeičia, tampa geraširdis, dosnus.

Į aktorių sąrašą nosies nekišu. Apie 20 profesionalų ir gal tuzinas gerai paruoštų vaikų scenoje atliko 75 vaidmenis, kai kurie po du, tris. Tai bent pastatymas! Paminėsiu tik vienintelį Philip Pleasants, vaidinęs Ebenezerį Skrudžą. Tai veteranas aktorius, per daugelį metų vaidinęs pirmaeilis Šekspyro bei kitų klasikų pastatymų vaidmenis, neseniai New Yorke vaidinęs Broadway ir Off - Broadway teatruose. Nuostabiai gerai jis suvaidino daugialypį Skrudžą, nuo beširdžio pikčiurnos veikalo pradžioje, kelių atšvaitų savo gyvenimo stebėtoją sapnuose, iki švytinčio altruisto veikalo gale.

Dickens'o Skrudžas, tapęs bendrinu daiktavardžiu - šykštuolio įvaizdžiu, pasibeldžia į mūsų sąžines, ypač Kalėdų švenčių laikotarpyje, kada turime būti dosnūs ir kupini meilės, bet liekame šiurkštūs ir šykštūs...

Šie yra du artimiausi ASF pastatymai: August Wilson drama iš Amerikos neegrų gyvenimo "Joe Turner's Come and Gone" (sausio 3 - vasario 5) ir Šekspyro "Hamletas" (sausio 10 - vasario 12). Dėl daugiau informacijos ir bilietų skambinti: 1 - 800 - 841 - 4273.

Šia proga noriu dar pastebėti, kad pereitą rudenį Kanados Stratfordo Šekspyro festivalis išleido brošiūrą su informacija apie visus Šiaurės Amerikos geriausius šekspyrinius festivalius. Tokie esą penki: vienas Kanadoje (informuoja apie save) ir keturi JAV. Tarp kurių - ir Alabamos festivalis, ASF. Man didelė laimė ASF pastatymus lankyti ir juos lietuvių spaudoje aprašyti.

Žįstame su Anykščių muziejais, dalyvaujame tautinėse vakaronėse, išklausome mišias Anykščių šv. Mato bažnyčioje.

Paskutinę suvažiavimo dieną mus priima Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, kuris, nežiūrint didelio užimtumo, (tą dieną jo laukė pasimatymas su JAV prezidentu Rygoje), paskiriamas beveik visą valandą, kas leidžia kiekvienai bendruomenei išdėstyti savo rūpesčius ir pasidalinti jais su Respublikos prezidentu.

Ką atneša tokie susirinkimai? Manau, kad, kalbant man artima muzikine kalba, tai buvo viena iš repetičių. Mes išklausime vieni kitų, bandėme suderinti savo smuikus, kas neapsiejo be kelių aštrių akordų bei techninių problemų. Tikrasis darnus koncertas turi įvykti ateityje. Nuoširdžiai tuo tikiu.

Mūza Rubackytė

LIETUVOJE

-- Didžiausiam Lietuvos dienraščiui "Lietuvos rytas" 1995-ųjų metų sausio 1 d. sukako 5 metai. 1990 metais tokiu pavadinimu pradėję eiti dienraštis turėjo 50 darbuotojų, iš kurių 22 buvo žurnalistai, o šiuo metu jame dirbuoja 600 žmonių, tarp kurių yra apie 90 "plunksnos brolių". "Naujagimio" apimtis buvo puslapiu, ekonominės blokados metais ji buvo perpus sumažėjusi, o dabar "Lietuvos Rytas" per savaitę išsina vidutiniškai 48 puslapiu.

-- Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose gruodžio 29 b. buvo palydėti 1994-iejieji metai ir pagerbti bei apdovanoti geriausi Lietuvos sportininkai. Renginyje dalyvavo geriausi Lietuvos sportininkai ir treneriai. Daugiausiai dėmesio susilaukė plaukikas Raimundas Mažuolis, šiuo metu pasaulio vandens sporto šakų čempionas 50 metrų laisvu stiliumi bronzos medalio laimėtojas. Iš viso buvo apdovanoti 38 1994-ųjų metų pasaulio čempionatų medalininkai ir 18 jų trenerių, 14 pasaulio žmonių su negalia lengvosios atletikos čempionato medalininkų ir 7 jų treneriai, 18

Gal Jūs pažinojote žuvusiuosius

Paminklas Palangos bažnyčios šventoriuje

Dr. Jurgis Gimbutas, gyvenęs Arlingtone, MA, 1988 m. birželio 8 d. lankėsi Palangoje. Bažnyčios šventoriuje jis pastebėjo šį paminklą ir nufotografavo; nuotrauką atsiuntė "Darbininko" redakcijai. Nuotrauka pateko į archyvą ir dabar buvo surasta. Paminklas pastatytas žuvusiems karo metu.

Paminkle įrašytos šios pavardės: Stanislaiva Skersyte, Juozapas Meskys, Anastazija Auželyte, Vincentas Tamošaitis, žuvę 1944.X.14.

Paminklo apatinėje dalyje įrašyta: "Visai žmonijai, Viešpatie, taiką ir ramybę duoti teikis!".

Žuvimo data spalio 14 d. Tada jau vyko smarkios kautynės dėl Klaipėdos ir Liepojos. Puolančių armijos galėjo liesti ir Palangą. Gal čia suminėti žuvo kautynių metu. Greičiausiai jie buvo okupantų dėl kokiu nors nežinomo priežasčių sušaudyti ar nukankinti.

Gal čia, Amerikoje, yra žmonių, kurie žuvusius pažinojo, kurie žinojo jų gyvenimo ar mirties istoriją.

Vertinga dovana Lietuvos Krikščionims demokratams

Praėjusią vasarą Lietuvoje buvo išleista Albino Gražiūno parašyta knyga "KRIKŠČIONIŠKOJI DEMOKRATIJA LIETUVOJE". Knyga peržvelgus nesimato kaip ji atsirado. Albinas Gražiūnas mirė prieš 23 metus. Taip ir neišku ar tos knygos tekstas dar A. Gražiūnui esant gyvam kur nors buvo išspausdintas, ar iš per tą laiką išaugoto rankraščio. Kaip ten bebūtų reikia sveikinti leidėjus, nes ta knyga bus labai naudinga ne tik atsikūrusios Lietuvos krikščionių demokratų partijos vadovams, jos nariams, bet ir visiems, kurie tik domisi krikščioniškosios demokratijos idėjomis.

Knygos pradžioje, dr. Kazys Ėringis, 10-ties puslapių "Žodis skaitytojui" įvade rašo: "Šviesaus atminimo sociologo Albino Gražiūno veikalas "Krikščioniškoji demokratija Lietuvoje" glaustai nušviečia XIX a. pabaigos - XX a. pirmosios pusės mūsų visuomeninio gyvenimo raidą. Tai Lietuvos krikščionių demokratų partijos istorijos metmenys, jos konspektas. Leidinys labai reikalingas praktiniams Lietuvos krikščionių demokratų partijos tikslams". Albinas Gražiūnas, skaitytojus supažindinęs su pirmosiomis demokratinėmis apraškomis Lietuvoje, savo veikalą suskirsto į keturius skyrius.

Pirmąjį skyrių pavadinęs: "Nuo 1905 m. revoliucijos iki 1914 m. karo", jame rašo apie krikščionių demokratų organizacijas, politinį ir visuomeninį tautos švietimą, politinę, kultūrinę, socialinę ir ekonominę veiklą.

Antrajame skyriuje autorius žvelgia į švintančias išsilavinimo viltis, lietuvių krikščionis demokratų Rusijoje, krikščionių demokratų veiklą (carinės okupacijos laikmetyje) Lietuvoje, Tremtinių grįžimą ir reorganizaciją (po pirmojo Pasaulinio karo), valstybės kūrimą ir socialinę bei ekonominę

veiklą.

Trečiajame skyriuje: "Krikščionių demokratų valdymo laikotarpis", nagrinėja Lietuvos seimus, 1922 m. Konstituciją, Lietuvos gynimą, įvedimą į tarptautinę bendruomenę, žemės reformą ir jos ūkinio politiką, kitas ūkio šakas, socialinius reikalus ir Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimą.

Ketvirtąjį skyrių pavadinęs "Socialinių ir ūkinio organizacijų išaugimas", rašo apie 1926 m. perversmą ir sovietinės okupacijos bei tremties metus.

Knygos gale apie 1989 m. vasario 16 d. atsikūrusią Lietuvos krikščionių demokratų partiją supažindina Povilas Šilas.

Knygos autoriaus biografiją pateikia Juozas Giedraitis. A. Gražiūnas gimė 1906 m. spalio 13 d. Alytaus gimnaziją baigė 1927 m. Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakultete įgijo lietuvių kalbos ir literatūros specialybę, o vėliau studijavo teisę. Beveik visą gyvenimą buvo paskyręs žurnalistikai. Yra redagavęs "Pavasari", "Ateitį", "Vyrų žygius", "Žemaičių prietelių". Bendradarbiavo dienraštyje "Rytas", o Vokietijoje dirbo "Žiburių" redakcijoje. Atvykęs į Ameriką, New Yorke redagavo "Ameriką". Jai susijungus su "Darbininku", "Darbininko" redakcijoje dirbo iki 1953 m. Visą gyvenimą darbavosi katalikiškose organizacijose. Širdies priepuolio ištiktas mirė 1971 m. liepos 6 d., būdamas 64 metų.

Kukliai išleistas knygos viršelį apipavidalino ir Steigiamojo Seimo Krikščionių demokratų frakcijos prezidento nuotrauka papuošė dail. A. Čiurlionytė. Išleido "Tėvynės sargo" leidykla, šv. Ignoto 14 - 6, 2001 Vilnius.

Knygoje yra 84 archyvinės, su Lietuvos krikščionių demokratų veikla susijusios, nuotraukos.

p. palys

sporto šakų atstovai.

-- Populiariausiu 1994 metų žmogumi Palangoje paskelbtas miesto meras Algimantas Urba, Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras. Palangiškiai teigia, kad jų meras deramai atlieka nelengvas savo pareigas, jautriai reaguoja į gyventojų rūpesčius, principingai sprendžia iškilusias miesto problemas.

Philip Pleasants vaidina Ebenezer Scrooge 1994 metų naujame Charles Dickens šventiniame "Kalėdų giesmės" pastatyme. Scarsbrook/ASF nuotrauka

Įspūdžiai iš pirmojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenių suvažiavimo Vilniuje

Tą dieną atsibudau kupina ypatingo džiaugsmo -- važiuoju į Lietuvą, į pirmą kartą nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje surengtą viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenių suvažiavimą. Jau Paryžiaus aerouoste akį traukė spalvingi marškinėliai ir kepuraitės su lietuviškais užrašais. Kaip vėliau supratau, tai buvo Argentinos lietuvių jaunimas, vykstantis į Pasaulinį jaunimo suvažiavimą.

Vilniaus aerouostas. Fotografų minia, televizija, žurnalistai, tautinių drabužių gausa, verbos, duona ir druska -- retai teko matyti tokį šventišką šurmulį Vilniaus aerouoste.

Štai rytojaus dieną Anykščiai. Ausyse skamba A. Baranauko "Anykščių šilėlio" muzika - "voveruškų leikelės matmatlyvai kyši". Mes įsikuriame patogiuose "Šilėlio" poilsio namų kambariuose. Sužinau, kad mūsų yra apie du šimtai iš 21 pasaulio šalies. Po truputį apsiprantame, susipažįstame ir pradėdame darbą. Tada pradeda ryškėti, kuo mes akivaizdžiai skiriamės ir kuo esame panašūs.

Skirtingi mūsų likimai, įvairios svetur išvykimo priežastys ir aplinkybės. Vieni lietuviai buvo vežami į Rytus gyvulinuose vagonuose, kiti į Vakarus traukėsi nuo Raudonosios armijos patys. Treti staiga atsidūrė užsienyje, nes nepajudėję iš savo namų, - tai lietuvių etninių žemių gyventojai. Yra dar ir "meilės tremtiniai", t. y. tie, kurie svečiuose rado vyrą ar žmoną ir ten pasiliko. Taigi visi mes - tai "išseivija", "išvežija" ir "išlikija". Skirtingos mūsų tautiečių problemos, skirtingas požiūris į Tėvynę.

JAV, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Belgijos, Vokietijos lietuvių bendruomenių atstovai pažymėjo, kad juos labiausiai veikia

nutautėjimo procesas. Ir tik bendra kultūrinė veikla, švietimo įstaiogos, venijantis bažnytinis parapijų vaidmuo dar padeda išlaikyti lietuviybę. Džiugu, kad buvo pažymėta jaunimo tautiška veikla, kuri pagyvėjo, kai pasaulyje buvo sudomėta Lietuvos vardu.

Sibiro, Altajaus kraštų lietuviai išivaizduoja vienintelį lietuvių tautiškumo išsaugojimo būdą: grįžimą į Lietuvą. Tačiau čia susiduriama su sunkumais - teisės į pilietybę neturi jų vaikai. Norėtų lietuvių važinėti į gimtąjį kraštą su šeimos nariais be vizų ir daugybės kitų formalumų.

Daugiausia vilčių su Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės politika sieja lietuviai, gyvenantys artimiausiuose užsienio kraštuose, etninės lietuvių žemės: Baltarusijoje, Lenkijoje, Rusijos Kaliningrado srityje. Pasak Lenkijos atstovo, ši išseivija nereikalinga Lietuvos pilietybės, neieškos teisių į Lietuvoje išlikusių turta, kas akivaizdžiai sudarytų keblumų Lietuvos ir Lenkijos santykiams. Baltarusijos LB pirmininkė teigė, kad jie tikisi paramos ne tiek iš Lietuvos valstybės, kiek iš kitų kraštų lietuvių.

Prasidėjus darbiui sekcijose, visi šie skirtumai pasireiškė dar ryškiau. Vykdamą į suvažiavimą, paruošiau pranešimą apie kultūrinę veiklą. Atskaita, tarptautiniai projektai, PRLB (Prancūzijos LB) veikla. Siūlau sutelkti mūsų bendras jėgas visame pasaulyje, pateiktu konkretų planą. Bet čia dar aiškiau matau mūsų margumą ir mastyto skirtumus. Gyvendami svetur, mes išsaugojame gilų ryšį su žeme mūsų sieloje, formuojame savo požiūrį į mus supantį pasaulį. Suprantama mūsų nostalgija, nacionalinio savitumo ieškojimas ir išsaugojimas. Tai Lietuvos kultūra. Ta-

čiau Lietuva yra taip pat universalios pasaulinės kultūros dalis, kuri pasireiškia per savo atstovus mene, literatūroje, moksle. Jai taip pat reikalingas unikalus folkloras ir visi kiti elementai, kurie išreiškia mūsų meilę. PRLB buvome vieninteliai, kurie pristatėme atskaitas ir projektus universaliai kultūrai. Po susirinkimo ministerijos atstovas pasiūlė man pratesti šį pokalbį Vilniuje.

Aptarę rūpimus klausimus, kas vakarą dalyvaujame surengtose laisvalaikio programose, susipa-

-- Lietuvos Raudonasis Kryžius kreipėsi į visas atitinkamas tarptautinio Raudonojo Kryžiaus institucijas, į Rusijos Raudonąjį Kryžių su prašymu padėti gauti leidimus lėktuvams iš Vilniaus į karinio konflikto zoną Čėčėnijoje nugabeni humanitarinės pagalbos krovinius iš Lietuvos, Belgijos ir kitų šalių bei tarptautinės organizacijos "Gydytojai be sienų" Belgijos ir Lietuvos atstovus, tačiau leidimo dar negauta. Leidimo nuvykti į karinių veiksmų zoną dar negavo ir Rusijos Raudonojo Kryžiaus gelbėjimo būrys.

-- Švenčiausios Mergelės Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčia - taip vadinsis pačiame Šventosios miestelio centre kylantys maldos namai. Dabar jau baigtos montuoti šių maldos namų grindys. Šventąją papuošė trikampė bažnyčia, kurios aukštis su kryžiumi sieks apie 79 metrus. Bokšte numatoma įrengti liftą, apžvalgos aikštelę, iš kurios bus galima grožėtis Baltijos jūra, miestelio ir aplinkinių gamtovaizdžiais. Bažnyčioje bus 300 sėdimų vietų, aplinkui įrengtas talpus balkonai, krikšto koplyčia.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Pirmasis naujosios LB NY apygardos valdybos posėdis įvyko gruodžio 17 d. Buvo pasiskirstyta pareigomis ir bendrais bruožais aptarta New Yorko lietuvių veikla. Kalbėta, kaip apjungti, suorganizuoti Long Island lietuvius, nutarta ieškoti glaudesnių ryšių su Lietuvos Vyčiais ir naujai atvykusiais iš Lietuvos. Kalbėta apie Kultūros Židinio ateitį, apie artėjančią Vasario 16 minėjimo šventę ir kt. Apygardos valdybą sudaro: Laima Šileikytė-Hood - pirm., dr. Rimas Vaičiūtis - vykd. vicepirm., dr. Jonas Bilėnas - visuomeninės veiklos vicepirm., Kęstutis Bileris - išd., Paulius Jurkus - kultūrinė veikla ir spauda, Romas Kezys - radijas ir informacija, Malvina Klivečkienė - sekretorė, Raimundas Šližys - ryšinininkas su miesto institucijomis.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa nuoširdžiai dėkoja sekantiems asmenims už jų dosnumą, paskiriant pinigines dovanas lėšėjai: Nijolei Bražnaitai-Paronėto, kun. Jonui Pakalniškiui, Marytei Shalins, Rožei Šomkaitei, Loretai Stukienėi, Petru V. Vygan-tui.

Birutė Malinauskas, Woodhaven, NY, kaip kasmėt, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame mūsų spaudos nuolatinei rėmėjai.

Charles Grubinskas, So. Boston, MA, apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 100 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už jo paramą laikraščio išlaikymui.

Antanas Masionis, Philadelphia, PA, didesnę auką kasmėt padeda išlaikyti "Darbininką". Ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatiniam "Darbininko" bičiuliui ir rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Grace Baliunas Austin, DDS, Short Hills, NJ, kaip kasmėt, taip ir šiemet, apmokėjo savo prenumeratą, atsiųsdama 100 dol. čekį. Nuolatinei mūsų spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Marija Gečienė, Toronto, Canada, apmokėjo prenumeratą, atsiųsdama 80 dol. čekį. Už dosnią auką nuoširdžiai dėkojame.

Jonas ir Malvina Klivečkos, Woodhaven, NY, nuolat atsukaba "Darbininkui" į pagalbą su patarimais ir su aukomis. Dabar už prenumeratą atsiuntė 100 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už visokeriopą pagalbą.

Ina ir Pranas Gvildžiai, Staten Island, NY, užmokėjo už prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą mūsų spaudai.

Liuda Waingortin, Milton, MA, užmokėjo prenumeratą su 120 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už mūsų pastangų įvertinimą ir auką.

Dr. Birutė S. Petrulis - Preklštas, Ormond Beach, FL, kasmet didesnę sumą stiprina "Darbininką". Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 140 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir paramą "Darbininkui".

"Darbininko" 1995 metų kalendorius jau išsiuntinėtis skaitytojams gruodžio 2 d. Kas norėtų užsisakyti daugiau kalendorių, prašomi kreiptis į "Darbininko" administraciją. Vieno kalendoriaus kaina su persiuntimu 4 dol.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadienį, sausio 7 d. ir šeštadienį, sausio 21 d. Tomis dienomis siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuves patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Žiūr. skelbimą 6 psl.)

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 7 d., šį šįadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giacomo Puccini opera "Madama Butterfly". Pagrindiniai solistai: Galina Gorchakova, Wendy White, Richard Leech, Dwayne Croft. Diriguoja Daniele Gatti. Sausio 14 d. bus transliuojama Johann Strauss, Jr., opera "Die Fledermaus".

Marija Volskienė, iš Brooklyn, NY, nesveikuoja. Dėkoja draugams ir pažįstamiems už sveikinimus ir linkėjimus Šv. Kalėdų proga.

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentari, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Balionai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais, vidutinio formato. Komentari datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d. Knygos komentarių temos liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidą" vardu ir siųsti JAV įgaliojiminiu adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Paskutinė programa ISIGYTI

1. ENCYCLOPEDIA LITUANICA, komplektas 6 tomai; 2. VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai; 3. LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS pavieniai tomai ir kt. Lietuvių Enciklopedijos leidiniai. Kreiptis: **J. Kapočius, P. O. Box 752, Cotuit, MA 02635; tel. (508) 428-6991.** (sk.)

47 metų lietuvis slaugas ieško darbo. Jis ketverius metus gražiai padėjo Brooklyne sunkiai sergančių pagyvenusių žmonių šeimoje. Norėtų padėti ligoniams New Jersey ar New Yorko apylinkėse ir kitur. Skalbina, gerai gamina maistą, sutvarko namus. Skambinti nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. tel. 908 - 549-8875. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Maspetho Vyčių Kūčios

Gruodžio 11-tos dienos sekmdienis buvo neeilinis Maspetho Atsimainymo parapijoje.

Po mišių, kurias celebravo prel. Pr. Bulovas ir kun. St. Raila, 110-os kuopos vyčiai suruošė parapijos salėje jubiliejines dvidešimtąsias lietuviškas kūčias.

Iškilmingai papuošta salė vos sutalpino svečius, kurių, kaip niekad, gausiai dalyvauta mišiose ir šiame gražiame lietuviškų tradicijų jubiliejiniame renginyje.

Kiek aukščiau pastatyta puikavosi didelė eglė, kuri, skoningai moterų išpuošta, suteikė tikrą lietuviškų kūčių nuotaiką. Tautiškais drabužiais pasipuošusios moterys, pradedant kūčių vakariene, uždegė žvakutes ir pritamsintoje salėje eidamos tarp stalų, gausiai apkrautų valgiais, sugiedojo kalėdinę

giesmę. Prel. Pr. Bulovas sukalbėjo invokaciją, po to visi laužė plotkėles, dalinosi jomis su kitais, linkėdami vieni kitiems sveikatos ir gerovės ateinančiais metais.

Visi valgė kūčių valgius. Vėliau, talkinant parapijos vargonininkui, buvo giedamos kalėdinės giesmės. Visų nuotaika buvo puiki, nes kūčių vakariene suartino visus lietuviškoje dvasioje. Į šias lietuviškas kūčias atsilankė ir naujasis parapijos klebonas kun. Ted Rooney; dalyvavo ir kun. St. Raila, ilgus metus buvęs šios parapijos vikaru. Lietuviškose mišiose ir kūčiose dalyvavo virš 200 žmonių. Tai parodo, kad lietuviška dvasia dar ilgai neužges nors negausioje, bet lietuviška veikla aktyvioje parapijoje.

Bruno Rutkūnas

Ar lietuviai kepdavo ordino riterius?

Kalėdų vakarą per televizijos kanalą "The Learning chanel", serijoje "Famous Castles of Europe" buvo rodoma Melburgo kryžiuočių ordino pilis. Buvo pasakojama, kaip lietuviai užpuldavę pavienius ordino riterius ir juos iškepdavę (roasted in their armour). Viskas gerai! Tik nepasakė, ar lietuviai jau vartoję peilį ir šakute...

Į laidos pabaigą pasakotojas dramatiškai pasakė, kad Lenkų karalius Jogaila laimėjo mūšį. Tik rodat žinomą (Matejko) paveikslą, kažkoks bevardis lietuvis ant balto žirgo išlindo į paveikslą centrą ir taip žiūrovai nepamatė pergale švytinčio lenkų karaliaus...

V. Abromaitis

Elizabeth, NJ, Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija 1995 metais mini 100 metų veiklos sukaktį. Numatyta eilė specialių renginių, skirtų šiai sukakčiai. Šiuo metu parapijai vadovauja klebonas kun. Alfredas Žemeikis.

Salomėja Narkėliūnaitė, nuo 1952 m. rašanti lasvajame pasaulyje išeinančioje lietuvių spaudoje apie Jungtinių Tautų veiklą, šiuo metu yra akredituota kaip Vilniuje leidžiamą "Gimtojo krašto" korespondentė. Iki šiol ji yra Jungtinėse Tautose vienintelė žurnalistė, atstovaujanti Lietuvoje išeinančiam laikraščiui. Savo darbą šioje tarptautinėje organizacijoje ji pradėjo kaip "Darbininko" korespondentė.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščio stiprinti ir atsiųsę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 45 dol.: Msgr. V. Martusevicius, Philadelphia, PA.

Po 40 dol.: Dr. Danutė Kasisaitis, Baltimore, MD; Ant. Januska, Milton, MA; G. Potts, Montauk, NY.

Po 35 dol.: Sofia Slizys, Littleton, CA; I. Užgiriene, Worcester, MA; A. Pocius, Elizabeth, NJ; Susan M. Covalesky, Randolph, NJ.

Po 30 dol.: St. K. Griganavicius, So. Boston, MA; Ed. T. Eitas, East Wareham, MA; V. Matusaitis, Livingston, NJ; P. J. and Lisa Tutinas, North Hampton, NH; P. Uknes, Brooklyn, NY; Mrs. R. Jonusis, Calverton, NY; Birutė Cibulskis, Douglaston, NY; Birutė Paprockienė, Glendale, NY; Filomena Liuberskis, Richmond Hill, NY; A. D. Prekeris, Staten Island, NY; Gene Vasilkovs, Kettering, OH; Sally Shimkus, Scranton, PA.

Po 26 dol.: M. Petrikas, Ormond Beach, FL.

Po 25 dol.: Albina Lipčienė, Putnam, CT; Irena Banaitienė, Woodhaven, NY.

Po 20 dol.: J. J. Arminas, Waterbury, CT; St. Kuzminskas, Waterbury, CT; J. Gelumbauskas, Waterbury, CT; Jos. Grinius, Wethersfield, CT; Ona Dovydaitytė, Lake Worth, FL; P. Skikunas, Miami, FL; A. Bačanskienė, Pompano Beach, FL; Marija Šaulienė, Seminole, FL; kun. Matas Čyvas, St. Petersburg Beach, FL; A. L. Stepaits, Arlington Hgts, IL; Vyt. Bildušas, Montgomery, IL; Dr. A. Plateris, Bethesda, MD; kun. A. C. Abracinskas, Brockton, MA; St. Eiva, Brockton, MA; J. Palevicius, Nashua, NH; A. Kvedaras, Iselin, NJ; Birutė Podleckis, Linden, NJ; V. Jasinskas, Riverside, NJ; K. Norvila, Brooklyn, NY; Nellie Shumbris, Bayside, NY; Adele Rysavy, Flushing, NY; Gražina Siliunas, Flushing, NY; J. Daubėnas, Forest Hills, NY; Agota Uselis, New York, NY; A. ir R. Česnavičiai, Richmond Hill, NY; Vyt. Vaičiulis, Wood-

haven, NY; Mrs. O. Audenas, Wiltonville, OR; R. Jakas, Norristown, PA; Aldona Mosinskis, Philadelphia, PA; J. A. Stiklorius, Wallingford, PA; A. Cizauskas, Falls Church, VA.

Po 15 dol.: B. Vilcinskas, New Britain, CT; V. Stasaitis, Newington, CT; Ramona Juralis, West Hartford, CT; Elizabeth Slivinskas, Indialantic, FL; St. Bakutis, St. Petersburg, FL; Alena Grigaitis, St. Pete Beach, FL; Milda Brandtneris, Avon, MA; Kotryna Gaudienė, Miltown, NJ; Eugenia Vigelis, Pennsville, NJ; J. Alyta, Flushing, NY; Ona Barauskienė, Woodhaven, NY; A. C. Gudecauskas, Coventry, RI; Adele Vaitekunas, Providence, RI.

Po 10 dol.: F. M. Radis, Hot Springs, AK; E. Navikas, East Hartford, CT; J. Beniušas, Hartford, CT; V. Juozokas, Newington, CT; Vcl. Nenortas, Manchester, CT; W. F. Kazlauskas, Waterbury, CT; J. Kučinskas, Miami Beach, FL; J. Mikaila, Seminole, FL; Otilija Siemaska, Surfside, FL; Bl. Daukantas, St. Petersburg, FL; C. Ramanauskas, Chicago, IL; J. Ambrizas, Lemont, IL; Gražina Paegle, Marion, IN; V. Eringis, Baltimore, MD; G. Mikuzis, Baltimore, MD; Vyt. Vaškys, Crownsville, MD; V. Andriukonis, Arlington, MA; Mrs. A. Venckus, Arlington, MA; Ona Adams, Centerville, MA; W. Zidziunas, Centerville, MA; J. J. Blazys, Holliston, MA; Dr. Br. Micekevičius - Mikonis, Mashpee, MA; Marij. Petrauskienė, Mashpee, MA; P. P. Molis, Shrewsbury, MA; Antonia M. Wackell, Worcester, MA; Valentine Tumelis, Linden, NJ; J. Vigelis, Cherry Hill, NJ; Z. Lukas, Elizabeth, NJ; B. Balciunas, Manahawkin, NJ; Mrs. B. Zapanikas, So. Orange, NJ; A. Stankevitz, Binghamton, NY; Louise Senken, Brooklyn, NY; K. Butkus, New York, NY; Helen P. Johnson, Jamaica, NY; E. A. Marachinskas, Mastic, NY; Dr. Halina Montvila, New York, NY; M. R. Kober, Pt. Washington, NY; Jadvyga Leleiva, Richmond Hill, NY; Celeste Siulte, Richmond Hill, NY; J. Latinis,

Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai: Aleksandra Spencer, Julijė Jurgėla, Victoria Spencer, Andrius Spencer ir Gediminas Piura.

Numatytas Naujųjų Metų sutikimas Apiešikimo parapijos salėje Brooklyne, ruoštas Naujai Atvykusiųjų Lietuvių organizacijos, neįvyko, nes buvo atsakyta salė. Priežastis - tos pačios organizacijos suruošta Šv. Kalėdų naktį triukšminga ir užsitęsusi vakarone buvo nepatenkinti kaimynai.

Svarbi žinia: skaitytojai, kurie gauna "Darbininką" labai pavėluotai, turėtų kreiptis į savo vietinį pašta ir prašyti "Publication Watch Note" formos. Užpildžius, ją reikia gražinti savam paštui. Formoje reikia užpildyti informaciją apie vieną laikraščio numerį, kurį Jūs labai pavėluotai gavote. Mės siūlome tiems skaitytojams, kurie labai pavėluotai gauna "Darbininką", pasinaudoti "Publication Watch Note" formą ir pagreitinti "Darbininko" kelią į savo namus.

LIETUVIŲ FONDAŠ, suprasdamas sunkią laikraščio leidimo padėtį ir įvertindamas Darbininko įnašą lietuvių išlaikymui išeivijoje, prieš Šv. Kalėdas atsiuntė \$2,500. Savaitraščio leidėjai ir administracija už dosnią auką nuoširdžiai dėkoja.

Kultūros žurnalas "Naujasis Židiny - Aidai"

Lietuvoje leidžiamą mėnesinį kultūros žurnalą "Naujasis Židiny - Aidai" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pratesti per Tėv. Leonardą Andriekų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu: Rev. Leonardas Andriekus, OFM, P. O. Box 980, Franciscan Monastery, Kennebunkport, ME 04046. Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu. Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams. Jis laikomas vienu iš pačių geriausių Lietuvoje leidžiamų kultūros žurnalu.

Geriausios dovanos

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - 1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.
Darbininko Administracija

Užakant žodynus, pridėti po 1 dol. persiuntimui; užsakant "Moteris su baltu chalatu" - pridėti 2 dol.